

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventvales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificivm In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventvales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

Index Rervm Praecipvarvm Qvae In Secvnda Parte Artis Semper Gavdendi
Continentvr

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

INDEX

RERVM PRÆCIPVARVM QVÆ IN SECVNDA PARTE ARTIS SEMPER GAVDENDI CONTINENTVR

Actiones humanæ.

Actiones quædam clandestinæ agendæ sunt
etiam à boni sibi conscio. Tr. 18.n.26

Quemam actiones sint laude aut
vituperio dignæ. Item que na-
turales & indifferentes. Tr.
20. n. 5.

Actionum humanarum arbitra est Con-
scientia, in iudicando infallibilis & in-
corrupta. Tr. 9.n.12.13.14
Aliud est agere vel egisse bene; aliud verò
agere vel egisse bonum. Tr. 9.n.13
Actiones suas omnes condemnare, non est
viri perfecti. Huius est in nœuos etiam
minimos inquirere, ut operum bonitatem
augeat. Tr. 9.n.27.28.29.

Explicatur D. Gregorij sententia afferen-
tis, Bonarum mentium esse culpam ag-
noscere, ubi culpa non est. Tr. 9.n.30.

31. 32
Explicatur tripliciter locus Christi. Cum
ficeritis omnia quæcumque dixeris vobis,
dicite seruit iniustiles sumus. Tr. 9.
n.33.

Diabolus persuadere nobis vult, actiones
omnes nostras condemnandas esse velut
malas, ut ad pusillanimitatem nos per-
trahat. Tr. 9.n.34.

Aliud est gaudere de actione bene à se præ-
stata, aliud verò gaudere de se, & sibi
placere. Tr. 9.n.39

Aculei Conscientiæ: vide
Stimuli.

Affectiones animi.

Per passiones obscuratur Conscientia difta-
men aut sententia. Tr. 10.n.11
Appetitus naturalibus datur bene posse u-
ti, & ideo non sunt mali, & dici possunt
boni. Tr. 13.n.23

Amor Dei.

Error multorum circa Amorem Dei super
omnia. Tr. 12.n.26.

Amor alius affectuosus, alius appretiativus:
uterque exponitur. Tr. 12.n.27

Amorem affectuosum super omnem affe-
ctum, Deus non exigit: exigit autem a-
morem appretiativum sui super omnia.
Tr. 12.n.28.

Vt amorem Dei super omnia bona excites,
non est instituenda cum aliis bonis com-
paratio. Tr. 12.n.30.

Amor Dei quid habeat commune cum Con-
tritione. Tr. 12.n.34

Amor Dei super omnia, detestationem pec-
cati

I N D E X

- cati virtute continet. Item quid sit eam
 virtute continere. Tr. 12.n.35.36
 Amor Dei super omnia, inefficax tamen ut
 peccata deleat extra Sacramentum, me-
 rum commentum est inauditum in Ec-
 clesiā. Tr. 13.n.34.35
 Et in Baio condemnatum. Tr. 13.
 n.36.37
 Amor iustitiae non denotat actum amoris
 Dei super omnia apud S. Augustinum,
 ut quidam falsò afferunt; sed significat
 merum desiderium adimplendi iustitiam.
 Tr. 13.n.58
 Actualis amor Dei, signum est evidens ob-
 tentia à Deo peccatorum gratiae. Tr.
 17.n.49
 Moraliter fieri non potest, ut qui s̄epe a-
 moris actum conatus sit elicere, nullum
 umquam bonum aut supernaturale e-
 licuerit. Tr. 17.n.53
 Anima.
 Animæ agitudo quid sit. Tr. 20.n.7
 Animæ agitudo ex pulsu Conscientiae di-
 gnostiatur. Tr. 20.n.8
 Animæ numquam bene est, nisi prius bene
 sit Conscientia. Tr. 20.n.9
 Antiochus.
 Antiochus dolorem habuit peccatorum, nec
 tamen contritus fuit aut attritus. Tr.
 12.n.14
 Antiochena adultera.
 Historia à S. Augustino relata de Antio-
 chenâ adulteriæ expenditur. Tr. 13.n.29.
 & seq.
 Antoninus
 D. Antonini que sit apud Theologos auto-
 ritas in historicis. Tr. 14.n.29
 Attritionis natura.
 Attritio quomodo dicatur à Tridentino im-
 perfecta. Tr. 13.n.3
 Attritio imperfecta est negativa, non ta-
 men priuativa. Tr. 14.n.49.
 & seq.
 Attritionem omnem malam esse docuit Lu-
 therus. Tr. 13.n.5.
 Refutatur ex Scripturis, & D. Augustino.
 Tr. 13.n.8. & seq.
 Condemnatur hæreses à Tridentino. Tr.
 13.n.15. & seq.
 Tridentinum non loquitur de Attritione
 orta ex Charitate imperfecta, sed ex me-
 ro timore orta. Tr. 13.n.32. & seq.
 item n.38.
 Attritio orta ex charitate imperfecta in Ec-
 clesia alim inaudita. Tr. 13.n.34. &
 seq.
 Probatur id ex Ianssenio. Tr. 13.n.35.
 Datur Attritio que sit supernaturalis, id-
 que probatur. Tr. 13.n.40. & seq.
 Attritio supernaturalis orta ex timore ge-
 hennæ, excludit voluntatem omnem
 peccandi de cætero. Tr. 13.n.47.
 & seq.
 Attritio non est actus coactus, sed prorsus
 liber. Tr. 13.n.54.
 Attritio supernaturalis orta ex timore, suf-
 ficit ad obseruandam totam legem; eam-
 que qui sic seruat, obseruat ex amore
 iustitiae. Tr. 13.n.55. & seq.
 Attritionem non facit solus timor gehen-
 na, sed adiungendus huic est amor, id
 est, desiderium iustitiae. Tr. 13.n.6.
 Hinc soluuntur loca D. Augustini que in
 contrarium afferuntur. Tr. 13.n.62.
 & seq.
 Attritionis & Contritionis differentia va-
 ria. Tr. 14.n.1. & seq.
 Quæ attritio seruiles sit & mala. Tr. 14.
 n.8
 Quomodo ex timore seruili generetur At-
 tritio non seruilis. Tr. 14.n.9. &
 seq.

13

R E R V M:

In Attritione nihil est servile. Tr. 14.

n. 13.

Attritus redit ad finem suum ultimum per actum concupiscentiae seu spei. Tr. 14.

n. 12.

In Attrito nullus manet affectus peccandi, nequidem conditionatus. Tr. 14.n.14
Aliud est dicere volo peccare si non essent penae, aliud verò, Velle: cum hoc aetate stat Attrito, imo & Contrito. Tr. 14.n.14.15

Attritionis efficacia.

Attrito cum Sacramento sufficit ad absolutionem peccatorum. Probatur id varie.

Tr. 14.n.17. & seq.

Neoterici quidam volunt Attritioni iungendum esse tenuem & inefficacem aliquem actum charitatis. Fusè refutantur. Tr. 14.n.19. & seq.

D. Augustinus præter Attritionem, nullum actum Charitatis requirit, necessarium ad percipiendum fructum Sacramenti.

Tr. 14.n.25

Suarez numquam docuit sententiam de Attritionis efficacia non esse certam, nec valde antiquam, nec multum communem. Male à Feruaequo citatus Suarez qui omnia contraria docuit. Tr. 14.n.27

Aduersariorum rationes non impetunt, nec tangunt veram, quam Ecclesia docet Attritionem, sed aliam sibi fingunt ut eam impugnent. Tr. 14.n.33

Orthodoxa & communis de Attritione sententia, omnino certa est. Tr. 14.n.34.

35

Etiamsi fortè non sit de Fide, ideo tamen non est incerta. Tr. 14.n.36.37

Attrito sufficit in Confessione ultima que circa finem vita fit, nec illi necessarium ex precepto premittenda est Contritio. Tr. 14.n.41. & seq.

Nequidem ex lege charitatis sibi debite.

Tr. 14.n.42. & seq.

Attrito cum Sacramento tam est efficax ad delenda peccata quam sola Contritio.

Tr. 14.n.51

Non est hominis aut doctoris priuati decernere quid sit magis commendandum generatim populo, Contritio an Attrito.

Tr. 14.n.52

Multis magis conuenit per timorem extirri ad Attritionem. Tr. 14.n.52

Tam Attrito quam Contritio populo commendanda. Tr. 14.n.53

Censura Sorbone lata contra doctrinam aduersam efficacie Attritionis cum Sacramento. Tr. 14.n.44

Auctores.

Catalogus Auctorum docentium licetè agi ex opinione probabili. Folio 133

D. Augustinus.

D. Augustinus numquam dubitauit an mulier Antiochenalicitè ad seruandam vitam coniugis, adulterium commiserit, sed dubitauit, an id feminæ & maritus ex ignorantia invincibili putarint licere.

Tr. 3.n.29

D. Augustinus in hac historiâ supponit dari posse ignorantiam invincibilem inris nature.

Tr. 3.n.29

D. Augustinus quedam ex ignorantia fæta improbat. Exponitur quenam ea sint.

Tr. 3.n.34

D. Augustinus semper in ore habent adversarij; bene an male, id quidem perinde est, modo sibi plansum faciant.

Tr. 3.n.49

D. Augustinus clarissime sentit licitum esse operari ex opinione probabili.

Tr. 4.n.35-36

D. Augustinus nusquam docet è natura omnis

222

omnis

I N D E X

- omnis timoris esse retinere voluntatem peccandi si infernus non esset, aut faciendi id quod ex metu iam non facit. **Tr. 13. n. 50**
- D. Augustinus per amorem iustitiae intelligit desiderium iustitiae, non verò actum amoris Dei dilecti super omnia. **Tr. 13. n. 58. 59**
- D. Augustinus nec ullus SS. Patrum suam sententiam contra Pontificum aut Ecclesie auctoritatem umquam defendit. **Tr. 13. n. 43. Tr. 13. n. 66**
- D. Augustinus præter meram Attritionem, nullum actum Charitatis requirit necessarium ad percipiendum fructum Sacramenti. **Tr. 14. n. 25**
- D. Augustinus Charitatis nomine, saepe intelligit bonam voluntatis affectionem, seu boni-volentiam. **Tr. 13. n. 65**

Caluinus Caluinistæ.

Caluinus & heretici docent Confessionem carnificinam esse, & esse impossibilem: refutatur utrumque. **Tr. 15. n. 15. & seq. item 20. & seq.**
 Caluinus falso statuit nulla dari peccata qua ex natura suâ sint venialia, sed omnia esse mortalia. **Tr. 15. n. 17**
 Caluinus vult omnes tentationes, & motus primo-primos esse vera peccata. Quod refutatur. **Tr. 15. n. 17**
 Caluinus disertè se prefert D. Augustino. **Ibid.**
 Caluinus & Caluinistæ volunt quemuis debere credere ut articulum fidei se esse filium Dei seu in statu gratiae. **tr. 17. n. 22. 23**
 Refutatur fusè h.ec heresis. **tr. 17. n. 24**
 Caluiniana fiducia viam aperit omnibus sceleribus. **tr. 17. n. 25**
 Caluinistarum sententie nullo modo sibi coherent. **tr. 17. n. 26**

Fatiunt articulum Fidei, id quod non est in Scripturis. **tr. 17. n. 27. & seq.**
 Nusquam in Scripturis est quod Caluinus sit in statu gratiae. **tr. 17. n. 30. & seq.**
 Ex Caluinistarum sententia sequitur quid omnis verè fidelis possit mutare religionem quoties vult, sine salutis aut etiam religionis ullo praividio. **tr. 17. n. 32**
 Caluiniani non debent esse solliciti de iis qui ab ipsorum sectâ desistunt. **tr. 17. n. 33**
 Si vera est Caluinii sententia, nemo qui umquam fidelis fuit est damnatus; aut Iudas proditor numquam fuit fidelis. **tr. 17. n. 34.**
 Caluinistæ reformat & inuertunt fiduciam quam de sua salute habuit D. Iohannes Apostolus. **tr. 17. n. 35**

Calumniæ, Conuicti, Calumniatores.

Per calumnias & dictoria quidam conantur sententias suas stabilire; cum his tamen agendum modestè. **tr. 3. n. 37**
 Ignorantia iuris naturæ, & immunitas peccati ex ea orta, acriter à quibusdam, & per calumnias perstringitur. **tr. 3. n. 38**
 Quidam ut sibi plausum faciant, magno apparatu multas Patrum sententias congerunt, ut probent res quæ à nemine negantur. **tr. 3. n. 39.**
 Quidam semper eadem argumenta voce & scripto afferunt, licet sepius clarissimè iis sit responsum; & quidem lingua vernacula id agunt, ut populo sic imponant. **tr. 3. n. 49**
 Quidam calumniantur per sententias quædam Catholicas destrui sanctissima moralis Theologie fundamenta. Id semper ore crepant. Petitur ab iis quænam ea fundamenta sint. Exponuntur tria. **tr. 3. n. 51.**

Calumniæ

R E R V M.

- Calumnia & conuictio in sententiam de opinione probabili sequendā à quibusdam iactitata. tr.4.n.14.
- Item in omnes passim Theologos sparsa ab iis iniuriæ. tr.4.n.15.16.
- Calumniis & conuictū agere, aduersatur iuri naturæ. tr.4.n.17.
- Calumniari non est signum teneræ & frivola Conscientiae, quam tamen hi calumniatores semper verbis p̄ se ferunt. tr.4.n.18
- Calumniatores h̄i à Pontifice, & Senatibus Regiis Parisiensi & Aquensi condemnati, eorumque libelli exulti. tr.4.n.19
- Callide mutant aduersarij statum quaestio-
nis, in controuersiā an liceat sequi op-
inionem probabilem relictā probabilitori,
ut hanc sententiam calumniis liberius,
& ut videtur non sine fundamento
impellant. tr.5.n.36
- Calumnia quibus impeditur vera de Attri-
tione sententia. tr.13. in proœmio.
- Calumnia eorum qui non nisi graues p̄-
nitentias in Confessione iniungendas es-
se contendunt. Fūsē refutantur. tr.
16.n.7. & seq.
- Vnicus calumniator sufficit ut turbet pa-
cem viri boni. tr.18.n.2
- Huic malo compescendo remedium est, con-
temptus. tr.18.n.3
- Probitas vite & calumniatori pudorem iniicit.
tr.18.n.32

Caro, Corpus.

- Caro fere omnium scelerum est complex. tr.16. n.31.
- Carni cedunt p̄cipua scelerum emolumen-
ta. tr.16.n.32
- Caro animum ad peccandum infigit. tr.
16.n.33
- Caro ad agendam p̄nitentiam imbecillis,
ad peccandum verò satis robusta, etiam

- in tenerrimis. tr.16.n.34
- Carni debet anima subirasci, eamque calli-
gare ne insolecat. tr.16.n.39.40
- Seueritas illa, clementia est. tr.16.n.42
- Carni bene sit cum duris exercetur. tr.16.
n.57.
- Cur maior percipiatur verecundia ex pecca-
tis carnalibus, quam spiritualibus. Da-
tur ratio. tr.10.n.31.32
- Vide. v. P̄nitentia corporales.

Certum, Certitudo.

- P̄ceptum non agendi nisi ea quorum ve-
ritas & obligatio certò constat, ut fert
aliquorum dogma, à Deo latum non est,
nec ferri potuit. Probatur fūse. tr.4.
n.39. & leq.
- Non omne quod de fide obligante non est,
incertum est aut non certum. tr.14.
n.36.37.38.
- Differencia inter id quod est certum simplici-
ter, & id quod est certum fide Diuinâ
seu obligante, exponitur. tr.14.n.38
- Certitudo obiectiva quid sit. tr.17.n.11
- Certitudo subiectiva quid sit, & unde ori-
atur. tr.17.n.12.13
- Certitudo Fidei quid sit, & unde oriatur.
tr.17.n.15
- Certitudo physica, & eius exortus. tr.
17.n.16
- Certitudo moralis quid sit, & unde nasca-
tur. tr.17.n.17.18
- Quā ratione unum altero dici possit cer-
tius. tr.17.n.19.
- Non semper est certior qui credit id quod
est certius. tr.17.n.20
- De certitudine obtenta gratiae, seu quod
simus filii Dei, vide verbo. Gratia.

Charitas.

- Charitatem imperfectam dari que sine Sa-
cramento

I N D E X.

- cramento non debeat peccata, figura-
 tum merum est, & inauditum in Ec-
 clesia. tr. 13.n.34
 Condemnatum idest in Baio, tract. 13.
 n.36
 Charitatis nomine sepe bonam voluntatis
 affectionem, seu boni-volentiam in-
 telligit D. Augustinus tr. 13.n.65
 Vide v. Amor Dei.

Christus.

- Christus throno Gratiae modò presidet, quia
 hominum maximè misericordia. tr. 15.
 n.2
 Christus thronum Gratiae Sacerdotibus tam-
 quam vicariis suis concredidit. tract.
 15.n.3
 Cur Christus potestatem absoluendis sibi non
 reseruarit, aut saltē cur eam non
 commiserit Angelis. Cur Petro, & qui-
 dem quondam peccatori. tract. 15.
 n.4.. & seq.
 Ex Christi institutione prouenit obligatio
 sigilli Confessionis. tr. 15.n.38
 Christi prouidentia in cauendo Confessio-
 num secreto, ne reuelentur nequidem à
 Sacerdotibus à fide apostatis. ibidem.

Concionator.

- Concionatoris, est Theologica dogmata po-
 pulo clare explicare. tr. 2. in proem.

Confessionis Sacramentum.

- Alia longè est questio, an circa finem vite
 exercendus sit aliquis actus Charitatis;
 alia verò an actus Charitatis praecedit in
 Confessione ultimè ex precepto sit inse-
 rendus, ut Confessio sit bona. tr. 14.
 n.40
 Confessioni ultimæ in fine vita facienda,

- non debet ex precepto præmitti actus
 Contritionis, sufficit Attritio. Proba-
 tur id fuse. tr. 14. n.41. & seq.
 Confessionis Sacramentum cur concrediderit
 Christus hominibus, tamquam suis vi-
 carii. tr. 15.n.3
 Cur peccatoribus in peccatores dederit
 Christus absoluendi iurisdictionem. tr.
 15.n.5
 Differentia inter Senatum politicum, &
 sacrum Confessionis tribunal in pre-
 standa reo gratia. tr. 15.n.7. & 42
 In Sacramento penitentie non datur sce-
 lerum gratia, quin & detur Gratia a-
 micitia seu sanctificans. tr. 15.n.9
 Heretici dicunt Confessionem peccatorum
 esse carnificinam, & esse impossibilem,
 sed ex falsis hypothesis. Ostenditur ut
 trunque falso. tr. 15.n.15. & seq.
 item n.20. & seq.
 Verecundia ex Confessione orta, per Sacra-
 menti & Confessionis ingentia commo-
 da compensatur. Exponuntur ea com-
 moda. tr. 15.n.40. & seq
 Declarantur in Confessione scelera, ut æ-
 ternitate totū occulcentur. tr. 15.n.41
 Quaecumque bona absolutio det omnia pec-
 cata que in precedentibus Confessioni-
 bus defectu Indicis aut Confessari non
 fuerant condonata. tr. 17.n.51

Confessionis facienda modus.

- In Confessione non defenditur, sed accusa-
 tur crimen ab ipso reo. Et datur ratio
 cur hoc sic debeat fieri. tr. 15.n.12.13
 Panitentem decet humilis compositio tum
 animi tum etiam corporis, dñm ad Con-
 fessionem accedit. Et quare. tr. 15.
 n.14
 Omnia mortalia in Confessione aperienda
 esse probatur quathor rationibus. tract.
 15.n.19

Venialia

R E R V M.

Venialia peccata non sunt necessaria ma-
teria Confessionis. tr. i 5.n.21

Peccator quis diu peccatis assuevit nec om-
nium potest recordari, confiteatur ea,
quorum post factam moralem diligen-
tiam, bona fide recordatur. tr. i 5.n.23
Neque post Confessionem sic factam, am-
plius examinanda sunt peccata. tract.

i 5.n.24

Quid faciendum, si postea casu occurrant
non confessi. tr. i 5.n.24

An confitenda quæ probabiliter peccata
non sunt: an etiam dubia. tr. i 5.n.26

Quomodo in Confessione distinguenda pec-
catorum species. tr. i 5.n.27

Quomodo peccatorum numerus exponen-
dus. tra. i 5.n.28

Panitens dum confitetur, non agat rho-
rem, nec crimina sua exaggeret. tract.

i 5.n.31

Non eriam agat causidicum, nec peccata
excusat. tr. i 5.n.32

Non accuset alios, sed tantum se. tr. i 5.

n.33.

Non egat historicum, nec fusè narret pec-
cata, sed brevibus & claris, sed quam
potest maximè pudicis verbis. tr. i 5.

n.34

Qui bona fide semper est confessus, curer
non tam antiqua peccata per Confessio-
nem repeteret, quam nouam de omnibus
generatim Contritionem excitare. tract.

i 7.n.54

Consulendo pudori licitum est, adire Con-
fessorium cui reus ignotus sit. tract. i 5.

n.39

Nemo tenetur confiteri per interpretem.
tr. i 5.n.38

Confessionis sigillum.

Quanta sit sigilli Confessionis obligatio.
tr. i 5.n.37

Obligatio hac est ex ipsa institutione Christi,

nec datur casus, in quo licitum sit Con-
fessionem reuelare. tr. i 5.n.38

Confessorio deponenti ex scie^{utriusque} Confes-
sionis, in Iudicio non creditur. tr. i 5.n.38
Christi prouidentia, in cauendo secreto Con-
fessionum, ne renelentur inter hereticos
& Sacerdotibus apostatis. tr. i 5.n.38

Confessorius.

Confessorius non det scrupuloſo diectorum
ſuorum rationem. tr. 8.n.34

Confessorius non ſinat ſcrupuloſum multis
ſecum agere de ſcrupulis; nec ipſe veteri-
rum ſcrupulorum ei mentionem faciat.
tr. 8.n.36

Confessorium ſcrupuloſum ſepiuſ ob ean-
dem rem ad ſe redeuntēm non admittat.
tr. 8.n.38

Confessorius ſcrupuloſo afferenti ultimam
hanc fore Confessionem quam poſtulat
de praeteritis inſtituere, nullo modo credat,
ne iurato quidem: nec permittat
eam Confessionem inſtitui. tr. 8.n.38

Confessorius modò ad Contritionem, modò
ad Attritionem excitet pœnitentem, pro
huius diſpoſitione. tr. 14.n.42

Confessionales pœnitentiae.

Priuati humanis aut Doctoris non est Con-
fessorius omnibus in dandis pœnitentiaſ
leges preſcribere. tr. 16.n.11.14

Confessorius in pœnitentiis iniungendis qua-
litatem criminum ſpectare debet, non
verò ſemper quantitatem. tr. 16.n.13

Confessorij vicarij ſunt Christi, ſed miſeran-
tria, non caſtigantia tr. 16.n.15

Demonſtratur imprudentia eorum qui di-
cunt, ſemper graues pœnitentias in-
jiungendas. tr. 16.n.16.17

Cum magno fructu ſepe, pro grauibus deli-
ctis imponit, & minima pœnitentia. tr.

16.n.17

Imprudentis

I N D E X

- Imprudentis Confessarij est, promiscuè graves pænitentias imponere.* tr. 16.n.22
Scandalizantur fideles ex nimio Confessarij rigore. tr. 16.n.23.24. & seq.
Confessarius sit benignus in alios, in se vero rigidus exemplo S. Francisci Xaverij. tr. 16.n.25. & seq.
Vide v. Pœnitentiæ Sacramentales.
- Conscientia in genere!*
- Conscientie nostra plenum actionum nostrarum iudicium cœdit Deus.* tract. 1.n. 17.18
Conscientia est arbitra actionum infallibilis & incorrupta. tr. 9.n.12.13.14
Conscientia sibi ipsi mentiri non potest. tr. 17.n.44
Conscientie bona commoda & deliciæ. tr. 1.n.19.20
Varia de Conscientiâ Patrum encomia. tr. 1.n.22. tr. 2.n.2
Conscientia bona cœlum est in terris. tr. 1. n.23
Conscientie componendæ ars est præstantissima, maximè necessaria, & facilissima. tr. 1.n.24
Conscientia quomodo reclè vocetur mortaliū Deus. tr. 2.n.3. & seq.
Conscientia Vicarius atque oculus Dei. tr. 10.n.10
Conscientia regula proxima est agendorum; actorum iudex; malefactorum reconciliatrix. tr. 2.n.4.5.6.
Conscientie definitio. tr. 2.n.7
Conscientie vis. tr. 2.n.8
Conscientia non est in voluntate. Contra Ægidium, cuius rationes fusè refelluntur. tr. 2. n.9. & seq. item n.15. & 20
Conscientiam malam quis habere potest, v.g. in materia pudicitiae, & tamen habere virtutem pudicitiae: & contra.
- tr. 2.n.11
Voluntas bona non est Conscientia, sed hanc arguit aut indicat. tr. 2.n.14
Conscientia non est scientia agendorum in genere, seu Syndesis; sed est iudicium agendorum in particulari. tr. 2.n.15. & seq.
Qui maximam habent scientiam, sepe nullam habent Conscientiam. tr. 2. n.18
Vnde id fiat quod multi boni speculatiui, practici autem sint pessimi. tr. 2. n.20
Conscientia magis flagitanda à Deo, quam scientia. tr. 2.n.19
Conscientie cum Senatu supremo symbolizatio. tr. 2. n.21. & seq.
Conscientia cum corde varia symbolizatio. tr. 20.n.4. & seq.
Omnis Conscientie euariatio, per compensationem bilancis exponitur. tr. 7.n.2.3
Conscientia obligans quid sit. tr. 2.n.23
Conscientia consulens & permittens quid sit. tr. 2.n.24
Conscientia premens quid sit; & quid sit agere contra Conscientiam. tr. 2.n.25
Conscientia attestans quid sit. tr. 2.n.26
Conscientia iudicium decretorium quid sit. tr. 2.n.17
Conscientie laus & bonum testimonium quid sit. tr. 2.n.28. tr. 9.n.19
Conscientia morsus & vermis quid sit. tr. 2. n.29
Conscientie liber quid sit. tr. 2.n.30
Conscientia cur dicatur bona aut mala, cum bonitas & malitia sit in voluntate, Conscientia vero in intellectu. tract. 2. n. 34
Conscientia cur dicatur munda aut immunda, aut sceleribus plena. tr. 2.n.35.36
Conscientia cur dicatur cauteriata, aut cœca. tr. 2.n.37
Conscientia cur dicatur leta. tr. 9.n.22
Conscientia

R E R V M.

Conscientia bona quid sit, quid verè mala.

tr.20.n.13

Conscientia tenera, seu ad agendum bene prompta, quid sit.

tr.20.n.14.

n.2.3.

Conscientia crassa, seu lenta ad agendum bene, quid sit.

tr.20.n.14

Conscientia tenera in fugiendo malo quid sit.

tr.20.n.15

Conscientia crassa in fugiendo malo quid sit.

tr.20.n.16

Conscientia bona maximum in mortis articulo solatium.

tr.19.n.10.&seq.

Synopsis eorum quæ sex tractatibus de Conscientia dirigente dicta sunt.

tr.9.n.1.

& seq.

Quānam sit Conscientia cui tutò possis acquiescere.

tr.20.n.32

Conscientia certa, erronea.

Conscientia certa quid sit.

tr.3.n.1

Conscientia certò obliganti etiam errore, sed tamen bonâ fide errant, semper nihilominus parentum.

tr.3.n.6.

& seq.

Conscientiam errantem sed bonâ fide, verè obligare probatur fusè ex D. Paulo.

tr.3.n.9.

Conscientia erroneæ auctoritas, tota à Deo est, non aliunde.

tr.3.n.11.12

Contra Conscientiam erroneè obligantem non peccatur, nisi iudicium Conscientie sit omnino certum & indubitatum.

tr.3.n.14.

Item debet esse in errante libertas ad ponendam vel non ponendam actionem illam, circa quam erratur.

tr.3.n.15

Libertatis defectu, à peccato eximitur quædam pia virgo admodum blasphemæ, & tamen iunocens.

tr.3.n.16

Item quidam committens plurima, ut putabat, homicidia.

tr.3.n.17.

Conscientia per errorem, sed bonâ fide & cionem aliquam malam permittentis impunè paretur & absque peccato.

tr.3.

n.19. & seq.

Vide præter h.c. v. Error, Ignorantia.

Incogitancia.

Conscientia ex opinione probabili formata.

Conscientia probabilis, ant potius ex opinione probabili formata quid sit.

tr.3.

n.2

Aliud est certò iudicare an lex obliget, aliud vero an-hoc actio possit fieri nec ne.

Sine hoc ultimo iudicio nihil rectè fit.

tr.4.n.2

Potest non certa esse Conscientia de legis obligatione, ob rationes utrimque occurrentes. Exponitur id familiari exemplo.

tr.4.n.4

Cetera vide. Verbo. Opinio probabilis, Opinio improbabilis, Opinio tuta.

Conscientia Dubia.

Conscientia dubia quid sit.

tr.3.n.3

Cetera vide. verbo. Dubium, Dubia Conscientia.

Conscientia scrupulosa.

Conscientia scrupulosa quid sit.

tr.3.n.4

Cetera vide v. Scrupulus, Scrupulosa Conscientia.

Conscientia. Laudans. v. Laus
Conscientia. Gaudium ex
Conscientia.

Conscientia reprehendens. v.
Stimuli Conscientia.

Conscientia examinans. v. Exam
men Conscientia.

b b Con-

INDEX

- Conscientiae securitas v. Securitas Conscientie.** Ex paruâ Conscientiae estimacione, in omne nefas iur. tr. 20. n. 29
- Conscientiae testimonium. v.** Testimonium Conscientiae.
- Conscientiae vermis. v. vermis Conscientiae.**
- Conscientiae vita, mors.**
- Vita spiritus pendet à Conscientia, ut vita corporis à corde. tr. 20. n. 3
- Vivente Conscientia adhuc in peccatore est spes salutis; ex emortua, desperata est salus. tr. 20. n. 10. 11
- Quae sit mortua Conscientia, & sine sensu. tr. 20. n. 17. 19
- Maximum supplicium, supplicia à Deo immissa, à Conscientia non sentiri. tr. 20. n. 18
- Quomodo Conscientia paulatim moriatur. tr. 20. n. 20
- Mortua Conscientia sine peculiari Gratiae miraculo non renovatur ad vitam. tr. 20. n. 21
- Conscientiae debita obseruantia.**
- Obseruanda plurimum Conscientia, ob magnam quâ pollet auctoritatem. tr. 20. n. 22.
- Conscientiam semper consule. tr. 20. n. 23
- Memineris Conscientiam tibi semper adesse, tuisque actionibus interesse. tr. 20. n. 24
- Memoria praesentis Conscientiae uidetur homini expeditior, quam praesentis Dei. tr. 20. n. 24
- Numquam te solum reputa cui semper inuigilat Conscientia. tr. 20. n. 25
- Conscientiae soli maior deferenda est reuertentia, quia in omnium hominum simul collectorum oculis. tr. 20. n. 26. 27
- Magis erubescendum est peccare in oculis Conscientiae, quam in Sanctorum conspicere. tr. 20. n. 28
- Licitum est varios Doctores consulere, donec inueniatur sibi fauens sententia, sed probabilis.** tr. 6. n. 51
- Pessimâ fide agunt, qui ex industria improbos consulunt; & quis sententias sibi faventes auro venantur. tr. 6. n. 52. 53
- Excrebiles hi sunt Deo. tr. 6. n. 54
- Et saepe inopia puniuntur. tr. 6. n. 55
- Consilium, Consulere.**
- Contritio perfecta.**
- Ad Contritionem non requiruntur lachrymæ, aut aliud seu motus seu sensus corporis. tr. 12. n. 13. & seq. item. n. 41
- Exponitur doctrina Tridentini de Contritione perfectâ. tr. 12. n. 16. & seq.
- Contritio est dolor animi; nempe Intellectus & Voluntatis. tr. 12. n. 16. & seq.
- Contritionem duo actus constituant. tr. 12. n. 22.
- Contritio cur dicatur efficax. tr. 12. n. 23
- Contritioni peccata omnia condonantur sine Sacramento: non tamen sine Sacramenti voto Contritioni inclusa. tr. 12. n. 24.
- Ad Contritionem non requiritur amor affectus Dei semper omnia, sed appetitius. tr. 12. n. 28
- Item ad Contritionem, appetitiva determinatio mali super omnia mala requiritur, non verò affectuosa. tr. 12. n. 29
- Ad Contritionem per se non requiritur distincta peccatorum recordatio; sufficit confusa. tr. 12. n. 37
- Hinc qui confiteri non potest, non teneatur singula peccata in memorem renovare: sed conteratur de omnibus in genere. tr. 12. n. 38

Con-

R E R V M.

Contritio moram temporis non requirit;

momento perficitur. tr. 12. n. 40

Nullis verbis opus est ut eam exprimas. tr.
12. n. 40

Dolor corporis & lachrymae, bene ad dete-
standa peccata quandoque adhibentur,
quamvis ad Contritionem non sint ne-
cessaria. tr. 12. n. 41.

Contritio perfecta, in voluntatis cum
Divinâ adhesione perfectâ consumit. tr.
12. n. 42.

Adhesionē procuranda, & quidem actibus
sep̄e repetitis. ibid.

Contritio licet efficacior Attritione, non om-
nibus tamen conuenientior est medicina.
tr. 14. n. 52.

Contritio non debet ex obligatione præmissi
ultime Confessioni in sine vita facienda,
sufficiat Attritio. tr. 14. n. 41. & seq.

Moraliter fieri non potest, ut qui multos
contritionis actus conatus est elicere in vi-
ta, nullum umquam bonum & superna-
turellem elicerit. tr. 17. n. 53

Vide u. Dolor.

Cor.

*Vt incubus cor, ita Conscientia animam pee-
cati ream suffocat.* tr. 10. n. 19

Seruandum præcipue cor, quia ex ipso vita
procedit. Offenditur quomodo procedat.
tr. 20. n. 12.

Varia cordis & Conscientiae symbolizatio.
tr. 20. n. 4. & seq.

Creaturæ.

Creaturæ, numquam gaudium; ut summum
voluptatem afferunt. tr. 1. n. 4

Quæ ex creaturis oritur voluptas, natura
sua in tristitiam degenerat. tr. 1.
n. 5.

Deus.

Deus Conscientie nostræ cessit plenum
actionum nostrorum judicium. tr.
1. n. 17.

Dei vicarias partes agit Conscientia; & si.
rectè vocatur Mortalium Deus. tr. 2.
n. 3.

Deus non parit eos qui bona fide agunt, diu
ignorare que scienda sunt. tr. 3. n. 43

Deus nihil potest precipere quod rationi ad-
ueretur. tr. 4. n. 37

Deus permittit optimos suos amicos quando-
que scrupulis diuexari. tr. 7. n. 9

Deus scrupulis exercet animam, ut eam à
vitij purget. tr. 7. n. 44

Deum esse, rectè colligitur ex stimulis Con-
scientiae. tr. 10. n. 7. & seq.

Quinam stimuli Conscientia à Deo sint. tr.
10. n. 38. & seq.

Deus primior est ad dandam gratiam, quam
peccator ad eam recipiendam. tr. 12. n. 6

Deus pollicetur gratiam pœnitenti, & pro-
missionem juramento confirmat. Datur
ratio hujus juramenti. tr. 12. n. 7.
& seq.

*Venit Deus, dum peccatoris miseretur. Qua-
re tunc dicatur vinere.* tr. 12. n. 8

Ab blanditur peccatori Deus, ut impetrant-
de gratia fiduciam in eo excite. tr. 12.
n. 10. & 39.

Deus obliuiscitur planè injuriæ condonatae.
tr. 15. n. 10.

Quid sit Deum obliuisci scelerum. tr. 15.
n. 11.

Diabolus.

Diabolus sepiissimè est scrupulorum auctor.
tr. 7. n. 31. & seq.

Quâ arte Diabolus scrupulos excitet & au-
geat. tr. 7. n. 32. 34

Finis quem Diabolus in excitandis scrupulis
b b 2 fibi

I N D E X

- fibi pr̄ifixum habet, est delassare animi
 vires. tr.7.n.33.35.45.
 Diabolus tenebras anime querit ut scripu-
 los ingerat: & per scriculos tenebras
 anime auget. tr.7.n.34
 Indicia quatuor ad discernendum an scripu-
 li sint à Diabolo. tr.7.n.48. & seq.
 Quinam stimuli Conscientiae sint à Diabolo.
     tr.10.n.36. & seq.
 Diabolus persuadere nobis vult omnes actio-
 nes nostras esse condemnandas velut ma-
 lus, ut ad pusillanimitatem nos pertra-
 hat. tr.9.n.34
- Dolor de peccatis.
- Dolor qui ex naturalibus rationibus elicitor,
 naturalis est: illi non datur condonatio
 peccatorum. tr.10.n.35. tr.12.n.19
 Dolor naturalis quo pacto eleuari posse, aut
 mutari in supernaturale. tr.10.n.36
 Dolor de peccatis non consistit in lachrymis,
 aut corporis tristi affectione. tr.12.n.13
     & seq.
 Dolor qui ex peccatis in corpore sentitur, pas-
 sio est ad Contritionem non necessaria.
     tr.12.n.14.
 Dolor ille s̄ep̄ sine contritione est. ibid.
 Quimodo dolor ille s̄ep̄ malus est. ibid.
 Dolor ille dum exorbitat, numquam à Deo
 est. Item quando exorbitet. tr.12.n.15
 Alius est dolor intellectus, alius vero dolor
 voluntatis. tr.12.n.17
 Quo pacto intellectui dolor inuratur ex pec-
 cati admisi Conscientia. tr.12.n.18
 Quomodo ex peccati Conscientia dolor subeat
 voluntatem. tr.12.n.20
 Vide v. Contritio.
- Dolor ex peccatis. Vide v. Stimulis
 Cientientia. Item. Peccati detec-
 statio.
- Dubium, dubia Conscientia:
     Conscientia dubia quid sit. tr.3.n.3
     Conscientia cur dicatur dubia. tr.6. in
         procedio.
 Dubium & opinio probabilis longè differunt.
     tr.6.n.1
 Non nisi ineptissime à nonnullis confundim-
         tur. tr.11.n.51
 Ponitur utrinque differentie. tr.6. n.2.3
 Dubium triplices. Aliud negativum, aliud
 positivum, aliud ex rationibus se se elident-
         ibus. tr.6.n.4.5.6
 Dubium speculatum quid sit. tr.6.n.8.
 Dubium practicum quid sit. tr.6.n.9.
 Cum dubio praetico semper illicitum est age-
         re. tr.6.n.11. & seq.
 Dubius an id quod veniale est sit mortale,
     peccat mortaliter si pergit in agendo.
     tr.6.n.15.
 Dubius peccat specie peccati de quo dubitat.
     tr.6.n.16.
 Dubius positivè dubio practico, eligere debet
     id quod tutus. tr.6.n.17
 Dubius negativè, potest licet agere. tr.6.
     n.18.
 Cum dubio speculativo etiam, agere non li-
     cer, donec formaris Conscientiam, id est,
     judicium tuleris rem licet agi posse. tr.
     6.n.19.
 Hinc dubius, primò debet conari deponere
 dubium, factò ulteriori veritatis inqui-
 stione. tr.6.n.20
 In dubio jure, humana potestas aut Respub.
     non dat possessori nouum jus, sed de veteri
     jure fert sententiam. tr.6.n.25. item
     n.27.
 In dubijs que spectant materiam justicie,
 recte formatur Conscientia ex bona fide
 possessione, item ex juris presumptione.
     tr.6.n.23. & seq.
 Possessor bona fidei in dubio non debet rem-
     dini-

R E R V M.

dividere quantumcumq; sit juris dubium.

tr.6.n.28.29.

*Dubium de paterna hæreditatis justitiâ, non
est curandum.*

tr.6.n.30.

Dubius an débeat, non debet soluere.

tr.6.

n.31.

*Certus de debito, dubius an soluerit, debet
soluere.*

tr.6.n.32.

*Possessio in omnium virtutum materia, suffi-
cit ad formandam Conscientiam in dubio.*

tr.6.n.33. & seq.

Lex dubia non obligat.

tr.6.n.37.

*Certus de lege, dubius an ei satisficerit, legi
adhuc est obnoxius.*

tr.6.n.38.

*Inter diem Iouis & Veneris qui dubitat an
sit hora noctis duodecima, non tenetur
abstinere carnis.*

tr.6.n.39.

*Tenerit abstinere carnis, qui inter Sabba-
thum, & Dominicam dubitat, an sit ho-
ra noctis duodecima.*

tr.6.n.40.

*Dubius de anno vigesimo-primo, non debet
jejunare in quadragesima.*

tr.6.n.41.

*Dubius de 24. anno expletio, non potest sacer-
dotium suscipere.*

tr.6.n.41.

*Dubius an votum emiserit, voto non tene-
tur.*

tr.6.n.43.44.

*Dubius de facto, facti obligatione non tene-
tur.*

tr.6.n.45.

*Dubium affectatum numquam excusat à
crimine.*

tr.6.n.47. & seq.

Vnde oriatur hoc dubium.

tr.6.n.48.

& seq.

*Nefas est ex dubio iure certam litem inten-
tare bone fidei possessori.*

tr.6.n.55.

*Qui dubitat de facto ipso, judicet se non fe-
cisse.*

tr.11.n.53. & seq.

*Quoniam sit pars tutior quæ in dubio eli-
genda sit.*

tr.11.n.55

*Qui grauiter peccare non solet, in dubio judi-
cet se non peccasse.*

tr.11.n.60.

& seq.

*Qui plerumque solet consentire, in dubio ju-
dicet se confessisse.*

tr.11.n.63.64.

*An & quæ peccata dubia sint consideran-
tr.15.n.26;*

Echo.

Echo abstrusis Conscientijs comparata:

tr.14.n.42

Error.

*Error invincibilis efficit ut lex Dei censeatur
sic erranti non legitimè proposita, & sic
excusat à peccato.*

tr.3.n.19.20

*Error invincibilis tollit voluntarum, quod
tamen ad peccandum requiritur.*

tr.3.

n.23.

*Error invincibilis & inculpatus, committi-
potest tribus modis.*

tr.3.n.24

Error positivus quid sit.

tr.3.n.25

*Quod ex errore positivo sit, non est propriè
dictum peccatum.*

tr.3.n.28.29

*Virgines pro castitate decertantes, ex mero
errore, innocuè tamen & laudabiliter se
occiderunt aus mutilarunt.*

tr.3.n.30

*Multis ex mero errore positivo hæretici, non
imputatur hæresis ad culpam.*

tr.3.n.31

*Error aliis est latè sumptus prout opponitur
Vero, aliis autem strictè, prout opponitur*

Certo, aut Evidenti.

tr.4.n.24

*Cetera vide v. Conscientia erronea, Ig-
norantia, Incogitania.*

Examen Conscientiæ quotidianum.

*Examen quotidianum Conscientie, magnâ
parte institui debet ad agendum Deo gra-
tias.*

tr.9.n.29

*Examen quotidianum faciunt viri probi,
exemplo Davidis.*

tr.11.n.14. & seq.

*Tempus nocturnum: huic examini maxime
accommodum.*

tr.11.D.16.

*Aliud examen quod instituebat Seneca, aliud
noctum.*

tr.11.n.18

b b 3   Humi-

INDEX

- Humilis sit constitutio corporis & animi
se examinantis.* tr. i i . n . 19
*Colligenda primo est mens per series ater-
nasque rationes.* tr. i i . n . 20
*Non tantum peccata omnia, sed & er-
rores, & eorum causa in examine
quotidiano indaganda.* tr. i i . n . 22
*Primus fructus examinis quotidiani, est
futuri prudens cautio.* tr. i i . n . 23.24
*Secundus est, securitas de diligentia peccatis
inquirendis legitimè adhibita, in ordine
ad examen Sacramentale.* tr. i i . n . 25
- Examen Conscientie Sacramentale**
id est in ordine ad Confessionem.
- Conscientiae ius competit ad examinanda
peccata, & quidem omnia: nec nisi sic
examinatis gratia à Deo in Confessione
datur.* tr. i i . n . 2. & seq.
*Fidelis debet esse Conscientia in examinan-
dis omnibus peccatis mortalibus. Et qua-
re.* tr. i i . n . 6. & seq.
*Diligentia moralis examini impendenda.
Explicatur qua sit diligentia moralis.*
tr. i i . n . 12.13. tr. i 5 . n . 25
*Conscientia ubique habeat oculos, ut videat
omnes suas actiones.* tr. i i . n . 26
*Examen sit sincerum; representet rem
prout est ad instar speculi plani. Nec
extenuet sua peccata, ut faciunt spe-
cula conuxa.* tr. i i . n . 27. & seq.
*Comperio aliquo crimen, in ipso examine
reprehendat animam Conscientia, tam-
que castiget.* tr. i i . n . 32
Multiplex ex hac castigatione fructus. tr.
i i . n . 33
*Vt Conscientia sincerè & fideliter examen
instituat, agat secum quasi cum alio, i-
mo quasi cum debitore suo, aut adver-
sario.* Tr. i i . n . 34-35
Conscientia non augeat aut multiplicet in
- examine sua peccata.* tr. i i . n . 36.
& seq.
Nimis disquifitionis incommoda. tr. i i .
n. 40
*Aliorum Conscientiae sunt velut Echo,
qua multiplicat unam tandemque rem.*
tr. i i . n . 42
*In anima mundâ non sunt multum in-
quirenda sorores ingentes. ipse se dete-
gunt.* tr. i i . n . 41
*Quantum temporis examini Sacramentalis
impendendum sit iis, qui diu sine ullâ
Confessione peccatis inh. serunt.* tr. i i .
n. 43
*Quantum temporis impendendum iis, qui
sepe conscientur, aut examen faciunt
quotidianum.* tr. i i . n . 45-46
Quantum impendendum scrupulosis. tr.
i i . n . 47. & seq.
*Pasim exiguum tempus dandum examini
peccatorum, multum verò actibus Con-
tritionis, Amoris Divini, detestationis,
submissionis &c. vulgo autem contra-
rium sit & non bene.* tr. i i . n . 49
*Qui probabiliter opinatur se non peccasse,
potest & debet iudicare, formaliter se
non peccasse.* Tr. i i . n . 52
*Qui dubitat an fecerit id cui certò anne-
xum est peccatum, debet iudicare se non
fecisse, & se absoluere à crimen.* tr. i i .
n. 53. & seq.
*Qui graueriter peccare non solet, in dubio
peccati, indicet se non peccasse.* tr. i i .
n. 60. & seq.
*Qui solent facile peccare & consentire, in
dubio indicent se consensisse.* tr. i i . n .
63. & seq.

S. Franciscus Xauerius.

S. Franciscus Xauerius austerus in se, in
paenitentes benignus. tr. 16 . n . 27

Gaudium.

R E R V M.

Gaudium.

Gaudium queritur p̄f̄m ubi non est.
Error hic exponitur. trac. i. n. 1. 2.
Vita sine gaudio, tetrica morte. tra. i.
n. 3.
Gaudium male queritur in creaturis extra
se positis. tr. i. n. 4. 5.
Gaudium in animo solo situm est. tr. i.
n. 6.
Ex gaudio oritur voluptas sincera, non
vero gaudium ex voluptate. Hinc istud
quare, ut hanc obtineas. tr. i. n. 7.
Gaudium non inuenitur; fabricandum est.
tr. i. n. 8.
Materia ex quā fabricandum sit gaudium.
tr. i. n. 9.
Gaudium & tristitia, ex eādem materia
fabricantur. tr. i. n. 10.
Gaudiū impedimenta quedam interna. tr.
i. n. 11.
Quomodo circa externa gaudiū impedimen-
ta gerendus sit animus. tr. i. n. 12.
In manu uniuscuiusque est interna sic com-
ponere, ut semper gaudeas. tra. et. i.
n. 15. 16.
Lata animi affectio in horā mortis; expe-
ditionē est ad exitandos actus amoris
Dei dilecti super omnia. Hinc magis
optanda tum est animi lati constitutio,
quām tristis. tr. 19. n. 28.

Gaudium ex Conscientiā.

Quid sit gaudium exsurgens ex laude Con-
scientie. tr. 9. n. 21. 22. tr. 17.
n. 2. & n. 7.
Gaudium exortum ex testimonio Conscientiā
maxime est delectabile. tr. 9. n. 35.
Tr. 18. n. 6.
Gaudium hoc non est vana gloria. tr. 9.
n. 36. 37.
Aliud est gaudere de actione bene à se prae-

stita; aliud gaudere de se & sibi place-
re. Hoc vanum est; illud laudabile. tr.
9. n. 39.
Gaudium hoc, est maximum ad virtutem
incitamentum. tr. 9. n. 37.
Gaudium hoc summi est meriti, & excel-
lentis virtutis actus. tr. 9. n. 38. 39.
Tres hostes gaudiū & pacis interna. tr. 17.
in procēdio.
Gaudium subsequens Confessionem aut
Contritionem, evidens signum est ob-
tentia peccatorum gratiae. tr. 17. n. 50.
Gaudium bona Conscientiae ex pacato Deo,
in articulo mortis obueniens morituro,
describitur. tr. 19. n. 16.
Item gaudium in illo articulo obueniens ex
bonorum operum memoriam. tr. 19.
n. 17. 18.
Item gaudium ex spe furiae glorie. tr.
19. n. 19.
Pacem cum Conscientiā serua, ut semper
gaudeas & quiete vivas. tr. 20. n. 31.
Gratia, Gratiae obtentæ certitudo.
Alia est gratia, seu condonatio sceleris,
alii vero gratia amicitiae, seu sanctifi-
cans. tr. 11. n. 9. tr. 15. n. 9.
Vtique simul datur, nec prima sine se-
cunda. tr. 11. n. 9.
Differentia inter Senatum politicum, &
sacrum Confessionis tribunal in pra-
standa gratia. tr. 15. n. 7. & 42.
Conscientiae competit gratiam à Deo pecca-
tori factam subsignare, & de accepta
gratia animae praeflare securitatem.
tr. 17. n. 1.
Gratiae obtentæ certitudo heretica qualis
sit. Fuso refutatur. tr. 17. n. 22. & seq.
Gratia obtentæ certitudo non est Fidei, nec
physica, sed moralis. tr. 17. n. 36. &
seq.
Certitudo haec tanta esse posset, ut tollat
omnem

I N D E X

omnem falso suspicionem, & omnem, formidinem de opposito. tr. 17.n.39. & seq.

Certum hæc moralis permittit omnes actiones ad quas requiritur status gratiae. tr. 17.n.42

*Tam certus quis potest esse de obtentiâ gratiâ, quād cœrus est quis se baptizatum, aut ordinatum Sacerdotem. tr. 17.n.43
Gratiæ obtentæ signa quinque. tr. 17.n.45. & seq.*

Explicatur locus Ecclesiastæ: Nescit homo an amore an odio dignus sit. tr. 17.n.55

Explicatur tripliciter locus Ecclesiastici; de propitiatio peccato noli esse sine metu. tr. 17.n.56. & seq.

Explicatur locus D. Pauli, Cum metu & tremore salutem suam operentur. tr. 17.n.60

*Non est metuendum de gratiâ ne obtenta non sit, sed ne perdatur. tr. 17.n.61
Ob gratiam obtentam non est presumendum. tr. 17.n.59.*

D. Gregorius.

Explicatur D. Gregorij sententia, quā asserti Bonarum mentium esse culpam agnoscere vbi culpa non est, tr. 9.n.30. & seq.

Hæresis, Hæretici.

Hæreticus, qui ex mero errore positivo tales sunt, non imputatur hæresis ad culpam. tr. 3.n.31

Hereticus non potest hæresi sive adhæcerere, eo quod iudicet ex auctoritate suorum Doctorum opinionem se habere probabilem. tr. 5.n.15. & seq.

Hæretici negant satisfactionem ullam pro peccatis esse utilem. tr. 16.n.6
Cetera Vide v. Caluinus.

D. Hilarion.

D. Hilarion in mortis articulo nullo modo timuit, sed porcius mortis insulauit. tr. 19.n.24. & seq.

Bonorum operum memoriam in mortis articulo excitatuit. tr. 19.n.27

Ianssenius.

Dogma suum, quo statuit peccatum esse quidquid ex ignorantia invincibili erroris committitur, male vocat Ianssenius, dogma Catholicum & Arcanum. tr. 3.n.46

Ianssenius falsus script sententie de iniustiâ Montium pietatis, qua tamen sententia tanquam est probabilis, & nihilominus tangit rem quae est iuri naturæ. tr. 4.n.31

Ianssenius roget quid respondendum sit ad Augustinum, quando huic sententia videatur modernis Pontificibus esse contraria. Eique respondetur modis tribus. tr. 5.n.41.42.43

Ianssenius dicit timorem gehenne bonum esse, sed homines eo male vivi, & utendo peccare. Refutatur clarissimè hæc enatio. tr. 13.n.19. & seq.

Ianssenius docet Attritionem ortam ex timore gehennæ, inutilem esse, imo & malam. Proponitur summam tota eins de Attritione doctrina, quam per 13. capita fusæ & sine necessitate expandit. tr. 13.n.26. & seq.

Argumenti à Ianssenio allati paralogismusclarè ostenditur. tr. 13.n.30

Commentarium est quod docet Ianssenius, Tridentinum se. 14.c.4. de aliâ imperficiâ Contritione locutum, quam que ex gehennæ metu exoritur. tr. 13.n.31. & seq.

Ianssenius comminiscitur Attritionem aliam quam

R E R V M.

quam nouam ex Charitate imperfecta
ortam, sed inauditam in Ecclesia. tr.

13.n.34

Condemnata ea est in Baio. tr.13.n.36

Falso docet Ianssenius non dari Attritionem
villam quae sit supernaturalis. tr.
13.n.39. & seq.

Inverso modo, atque adeo peruerso de Attritione
philosophatur Ianssenius. tr.13.
n.45

Fuse sed falso docet Ianssenius Attritionem
supernaturalem ortam ex timore gehen-
nae, voluntatem peccandi de cetero non
excludere. tr.13.n.47 &c seq.

Ianssenius à particulari timore male argu-
mentatur ad uniuersalem naturam ti-
moris. tr.13.n.51

Falso docet Ianssenius Attritionem esse a-
etum coactum. tr.13.n.54

Ianssenius satis mirè sententiam suam
appellat, Mirabilis paradoxi noui-
tatem. Sed paradoxa & nouitates, in
Ecclesia Catholica semper fuere suspecta.
tr.13.n.55

Error manifestus Ianssenij, quod putet per
rò Amorem Iustitiae, intelligi à D.
Augustino actum amoris Dei dilecti su-
per omnia: cum per amorem non signi-
ficietur nisi desiderium Iustitiae. tr.13.
n.59.

Alter error Ianssenij, quod putet deside-
rium Iustitiae non posse ex alia virtute
quam ex Charitate profluere. tr.13.
n.60.

Ianssenius in materia Attritionis iam à suis
ut plurimum desertus. tr.14.n.19

D. Ignatius.

D. Ignatius initio conuersonis fuit enor-
miter vexatus à scrupulis. tr.7.n.43

Ignorantia affectata.

Ignorantia vincibilis aut affectata, num-
quam à peccato excusat. tr.3.n.52.
tr.6.n.47.

Quæ sit ignorantia affectata. tr.3.n.52.
Vnde oriatur ignorantia affectata. tr.6.
n.48. & seq.

Minima mali sufficere bonam fidem aëlio-
nis faciente tollit. tr.3.n.53.
Ignorantia Lacedemonum circa adulterij
malitiam, in plerisque fuit affectata.
tr.3.n.53

Ignorantia inuincibilis.

Ignorantia inuincibilis datur secundum D.
Thomam. Tollit omne voluntarium, &
consequenter omne peccatum. tr.13.n.23
Ignorantia inuincibilis quid sit. tr.3.
n.26. 35

Ignorantiae varia genera. Exponitur igno-
rantia iuris naturæ; ignorantia iuris
diuini positivi; iuris humani Ecclesiastici;
iuris profani; denique ignorantia facti.
tr.3.n.32

Quicumque per ignorantiam inuincibilem
committuntur, propriè dicta peccata non
sunt. tr.3.n.33. & seq.

Quanam sint ea quæ ex ignorantia facta
improbat D. Augustinus tr.3.n.34

Ignorantia generalium legum naturæ, in
homine non datur. tr.3.n.39

Datur tamen ignorantia inuincibilis le-
gum naturæ, quæ ex primis per conse-
quentiam deducuntur. Quod probatur
ratione, & experientiâ rusticæ apud Vas-
quezium, Hispani occidentis pueros Mau-
rorum à se baptizatos, &c. tr.3.n.
40. & seq.

Ignorantia inuincibilis iuris naturæ, sup-
ponitur à D. Augustino in historiâ a-
dulteriæ Antiochenæ. tr.3.n.29

cc Ignorantia

I N D E X

- Ignorantia invincibilis Iuris naturae à peccato excusat.* Non est hęc sententia recenter inuenia, sed admodum antiqua, & per totam Ecclesiam perulgata, teste ipsomet Luthero. tr. 3.n.45
- Contraria doctrina male à Ianzenio vocatur, Sententia Catholica, item Arcana.* tr. 3.n.46.47
- Item male dicitur sententia Augustini.* tr. 3.n.48
- Quae ex ignorantia invincibili sunt, peccata impropiè sunt apud D. Augustinum, id est Errata: non vero dicuntur peccata propriè, seu quae mereantur pœnam.* tr. 3.n.49
- Contrarium aduersariorum dogma, male cohæret, & secum manifestè pugnat.* tr. 3.n.50
- Incogitania.**
- Incogitania inculpata quid sit.* tr. 3. n.27
- Facta ex incogitatiā inculpabilē, propriè dicta peccata non sunt, seu quae pœnam mereantur, aut culpæ impunentur.* tr. 3.n.36
- Iudas proditor.**
- Iudas doluit de peccato à se commisso; & tamen adeo non fuit contritus, ut dolore suo iudas peccaret.* tr. 12.n.14
- Iudex, Ius.**
- Iura statuunt in dubio criminis, benigniorem partem à Iudice amplectendam, & fauendum reo.* tr. 11.n.55
- Probationes contra reum debent esse evidentes, non sufficiunt dubiae.* tr. 11. n.56
- Si rationes virimque aequales, absolu-*
- dus est reus. tr. 11.n.57
- Imo absoluendus reus, etiam si accusatoris pars sint longè probabiliores, quam res.* ibid.
- Vide. v. Possessio bonæ fidei.*
- Iudicia humana.**
- Non sunt contemnenda iudicia humana, dum iudicant homines quid sit bonum, aut quid sit malum.* tr. 9.n.16. tr. 18. n.30
- Contemnenda verò sunt hominum iudicia, dum iudicant te bene vel male egiſſe aut agere.* tr. 9.n.16. tr. 18.n.29
- Conscientia sola potest omnia hominum iudicia irrita reddere.* tr. 18.n.8
- Condemnantium se iudicia contemnit bona Conscientia, imo ridet ut insana.* tr. 18.n.29
- Iudicia humana ne expete magnopere si fauila; nec expausce si aduersa.* tr. 18. n.32.
- Iudicia humana te dicunt laude dignum, sed non faciunt.* tr. 20.n.30
- Cetera vide v. Securitas Conscientiz.*
- Laus à Conscientiā data.**
- L**aus humana laudato non satiscat nisi accedat laus Conscientie. tr. 9. n.17
- Laus solius Conscientie sine alii omni, sibi sufficit.* tr. 9.n.18
- Laus Conscientia est nuda operis facti approbatio.* tr. 19.n.20.
- Conscientia est, & quidem solius, actionem præstans approbare, & laudare voluntatem.* tr. 9.n.10.11.
- Conscientia laus non est vana gloria. Pater in D. Paulo.* tr. 9.n.25.26
- Laudare se quandonam sit vanum, aut insanum.* tr. 9.n.26
- Sancti*

R E R V M.

- Sancti non condemnarunt actiones suas tamquam malas.* tr.9.n.27. & seq.
Quomodo ex prescripto Christi, cum fecerimus omnia quae praecepit Deus, dicere debeamus nos esse seruos inutiles, exponiatur multipliciter. tr.9.n.33
Ex solda laude Conscientiae maius gaudium oritur, quam ex omnium hominum falsa approbatione. tr.18.n.6
Laus humana cruciat, si ei Conscientia sola contradicit. tr.18.n.7
Improbi laudati tantum gaudent, quia credunt se latere. tr.18.n.8
Nemo laudatus gaudet, nisi quia vider aliena iudicia, Conscientiae sue iudicio esse conformia. tr.18.n.9. & 22
Cur D. Paulus testimonium Conscientiae vocet Gloriam, cum tantum sit iudicium priuatum. tr.18.n.10
Item cur vocet gloriam suam. tr.18.n.11
Conscientia dum te laudat, facit te esse quod dicit esse. tr.20.n.30

Libellus repudiij.

De libello repudiij apud Iudeos usitati, duplex est Patrum sententia. Neutra faciet Vendroquo, aut ad eius rem facit. tr.4.n.22

Liuinus Drusius.

Liuinus drusius domum optabat sibi construi, in qua ab omnibus videri posset quid ageret. tr.18.n.26

Lutherus.

Lutherus fatetur doctrinam quae statuitur, facta ex ignorantia inuincibili iuris naturae, peccata non esse, suo tempore in Papae scolis & Ecclesie suis pervulgatam. tr.3.n.45

Lutherus Conscientiae sue tormenta ferre non potuit, praesertim circa mortem.
tr.10.n.4

Lutherus fatetur voluisse se emendare vitam aliquantulum, sed non potuisse.
Ibid.

Lutherus docet omnem Attritionem esse malam. tr.13.n.5

Refutatur ex Scripturis. tr.13.n.8

Refutatur ex D. Augustino. tr.13.n.9.
 & seq.

Condemnatur heresos à Tridentino. tr.13.n.15. & seq.

Melancolici.

Humori melancolico innascuntur scrupuli.
tr.7.n.11.

Melancolici sunt admodum tenaces scrupulorum. tr.7.n.13

Melancolici fere circa rem unam aut alteram sunt scrupulosi: & scrupulis vexantur admodum trifibus. tr.7.n.14.
 15

Montaltius.

Montaltij cauilli. tr.4.n.14
Montaltij litteræ Provinciales ex iustæ Aquis - Sextiis, & rursus Parisiis, verobique per Senatus-consultum. Item condemnata à Pontifice Alexandro VII.
tr.4.n.19

Mors.

Mors minus est metuenda quam vita. tr.19.n.2

Mors numquam est mala. tr.19.n.3.4

Totum malum quod in morte inuenitur, ab antealtâ vita est. tr.19.n.4. & seq.

Mortem timemus, quia terrenis voluptates experti, de celestibus imaginariis species non habemus. tr.19.n.8

Ex ignorantia futurorum sit, ut quedam in morte sint amara. Ea enumerantur.
 tr.19.n.9

Descri-

ccc

I N D E X.

- Desribuntur stimuli, quos peccatori impac-*
nitentii admouet Conscientia in horā
moris. tr. 19.n.12. & seq.
- Mors iustorum, seu Conscientiae suæ*
confidentium.
- Omnibus naturæ malis in morte percipiendis medicina, est bona Conscientia.*
 tr. 19.n.10
- Gaudium morientis iusti exprimitur.* tr.
 19.n.16. & seq.
- Morientis iusti festina & spe plena suspiria.*
 tr. 19.n.31
- Mali conscientia maximè torquet reum in*
moris articulo. tr. 19.n.11.
 & seq.
- Mors securitatis afferit bonorum operum*
thesaurum. tr. 19.n.18
- In articulo moris, naturæ horrorem non*
numquam sentiunt iusti. tr. 19.n.21
- Permisiit id Deus, ut plenius pro peccatis*
satisfiant. ibid.
- Conscientiae angoribus rard, & non diuturnis*
probi in horā moris anguntur. tr.
 19.n.22
- Mors iustorum plerumque est spe & gau-*
dio plena. tr. 19.n.22.23
- D. Hilarion in morte nullo modo timuit,*
sed morti illusit potius. tr. 19.n.24.
 & seq.
- Accommodatissima & sanctissima moriendo*
praxis, est bonorum operum in mortis
articulo recordatio. Exemplo Ezechiae
& D. Hilarionis. tract. 19.num.27.
 & seq.
- Aetus à moriente pricipue exercendi.* tr.
 19.n.29.
- Opinio probabilis.*
- Potest non certa esse Conscientia de legis*
obligatione, ob rationes probabiles v-
- trimque occurrentes. Exponitur totius*
questionis statu exemplo admodum sa-
miliari. tr. 4.n.4
- Quid sit probabile. Et quid sit opinio pro-*
babilis. tr. 4.n.6
- Opinioni probabili nulla omnino admixta*
est falsitas. tr. 4.n.7
- Opinionem probabilem quis habet de rei ve-*
ritate, etiam de eius falsitate habet opini-
onem probabilem, actualiter aut
virtualiter. tr. 4.n.8
- Opiniones duce probabiles sibiique contra-*
rie, possunt esse simul in eodem in-
telleci. Ibid.
- Quae sit opinio probabilius, quæ tunc,*
quæ minus tuta, exponitur familiari
exemplu. tr. 4.num.10.11.tr. 5.
 num.28
- Auctoritas aliena potest facere opinionem*
aliquam probabilem. tr. 5.n.3
- Tam probabile est quod ex auctoritate ex-*
trinsicæ est probabile, quam quod ex ra-
tionibus mihi intrinsecis sit probabile.
 tr. 5.n.4
- Pluralitas auctorum facit opinionem proba-*
biliorem, saltem præsumptiæ. tr. 5.
 n.5
- Aliquando unius viri auctoritas facit opini-*
onem probabilem. tr. 5.n.5.6
- Vna opinio, licet altera probabilius, non est*
tamen in actione dirigendâ infallibilior.
 tr. 5.n.24
- Manichæorum opinandi modus apud D.*
Augustinum, nihil habet commune cum
opinione probabili. tr. 4.n.7
- Ex opinione probabili formata*
Conscientia.
- Alind est indicare an lex obliget certò aut*
probabiliter; alind autem certò indicare
quod hac actio exerceri possit an non.
Sine hoc ultimo indicio nihil rectè fit.
 II. 4.n.2
- Sens-*

R E R V M.

- Sententiam docentem licitum esse ex opinione probabili sibi formare Conscientiam, seu iudicium actionis facienda, plurimus conuitis impetunt Sinnichius, Montaltius & Vendrockius. tr.4.
n.14. & seq.
His respondetur. tr.4.n.17. & seq.
Respondetur locis S. Scripturæ perperam pro se allatis à Vendrockio. tr.4.
n.20. & seq.
Respondetur loco S. Augustini, quem Sinnichius aut male intellexit, aut male fide attulit. tr.4.n.26.27
Sententiam communem de sequenda licite opinione probabili tenet Scriptores Theologi, & Canonistæ, centum octoginta novem. tr.4.n.30
Catalogus horum auctorum. Fol. 133
Item sententiam hanc tenent Theologi & Episcopi omnes, qui ex opinione probabili casus Conscientiae maximos resolute-
runt. tr.4.n.31
Item Professores omnes & Doctores Academicí, qui sententias probabiles, etiam inris naturæ proposuerunt publicè & de-
fenderunt. tr.4.n.32
Item omnes Iurisconsulti, Indices, & Con-
ciliarij, qui ex opinionibus probabilibus certa rerum gerendarum dant responsa.
tr.4.n.33
Item D. Augustinus tenet hanc senten-
tiam. tr.4.n.36.37.
Aut D. Thomas aut D. Bonaventura, non est colendus ut Sanctus, imo neuter, si non licet responda dare ex opinione probabili. tr.4.n.33
Præcepum non agendi nisi ea quorum ve-
ritas & obligatio certo constat, ut fert aliquorum dogma, numquam à Deo la-
tum est, neque adeo ferri potuit. Proba-
tur id fusè. tr.4.n.40 vique ad n.47
Opinionem probabilem sequens, nullo modo se exponit periculo peccandi. tr.4.n.49
Ex aquæ probabilibus potest eligi quilibet.
tr.5.n.1.
Et semel electa potest deseriri assumptâ con-
trariâ. tr.5.n.2.
Licitum est sequi alienam opinionem per-
mittemen aliquod opus, contra pro-
priam opinionem id vetantem. tr.5.
n.9. & seq.
Quando alicuius legis aut rei veritas cer-
ta haberi potest ulteriore indagatione
moraliter possibili, non licet agere ex
opinione probabili que tum habetur.
tr.5.n.16
Hinc non potest hereticus heresi sua ad-
hære, ex eo quod probabilem opinio-
nem se habere iudicet. tr.5.n.16
Licit sequitur Conscientia opinionem pro-
babilem desertâ probabiliore, nisi obstat
lex iustitiae aut charitatis. tr.5.n.18.
& seq.
Nullum in dicto casu incurritur peccandi
periculum, licet incurritur periculum
errandi. tr.5.n.24
Exponitur que sit lex iustitiae aut charita-
tis, que prohibet uti opinione probabili.
tr.5.n.35. & seq.
In sequendis opinionibus probabilibus,
semper bona fide est procedendum. tr.
5.n.46
Licitum est tamdiu varios consulere, donec
inueniatur sententia sibi suauens, sed pro-
babilis. tr.6.n.51
Sed quinam, & quam bona fide consulendi
sint, exponitur. tr.6.n.52. & seq.
Qui probabiliter opinatur se non peccasse,
potest & debet iudicare, formaliter se
non peccasse. tr.11.n.52

Opinio tuta, tutior.

- Quenam opinio dicatur tutior. tr.5.n.28
Tutiorum sequi, potest esse consilij, num-
quam tamen est præcepti. tr.5.n.27

c c 3 Non

I N D E X

*Non potest semper discerni que opinio sit
tutior.* tr. 5.n.29.

*In materiâ restitutionis, inter opiniones
probabiles nulla datur tutior.* tr. 5.n.30
*Nullum praeceptum obligat ut sequar id
quod tutius est, nequidem ut formale
peccatum evitetur.* tr. 5.n.31

*Omnes probabiles sententiae, in praxi sunt
aqua tutæ quoad imputabilitatem cul-
pæ.* tr. 5.n.33

*Etiam ubi sine ullo incommodo tutior eligi
potest, ea non est eligenda, nequidem
sub peccato veniali.* tr. 5.n.34

*Lex tamen charitatis & iustitiae vetat non
raro uti opinione probabiliori & tutiore
in praxi.* tr. 5.n.36.37

*Aduersarij in hac materiâ callide mutant
statum questionis.* tr. 5.n.36

Opinio improbabilis

*Improbabilis opinio est quæ nullirationi in-
nititur.* tr. 5.n.37

*Item cuius falsitas iam tenetur, aut definita
est.* tr. 5.n.38

Item quæ contraria est Pontificum decretis.
tr. 5.n.39

*Quid respondendum quando D. Augustini
sententia videtur contraria moderno-
rum Pontificum definitionibus.* tr. 5.
n.40. & seq.

*Improbabilis & praxi pañim non adhibenda
opinio, est quæ parum admodum habet
probabilitatis.* tr. 5.n.44

*Improbabilis tamen opinio adhibenda est
praxi, in extremâ necessitate aut corpo-
ris, aut anime.* tr. 5.n.45

Parentes.

Parentes & nutrices sepe admodum im-
prouidè infantium vitia exaggeran-
tes, dicunt eos peccare mortaliter, & in-
ferno castigandos. tr. 3.n.13

Pariensis studiosus.

*Historia Parisiensis studiosi post mortem ap-
parentis, & afferentis se damnatum
quod cum Attritione fuisse mortuus,
examinatur quanta sit fidei.* tr. 14.
n.28. & seq.

Parisiense Senatus-consultum.

*Senatus-consultum Parisiense, quo ad ignes
damnantur Litteræ Provinciales Mon-
taltij, & Notæ Gulielmi Vendrockij,
nec non Pauli Irenæi.* Folio 105.

Patientia.

*Patienter tolerare miseriæ à Deo inflictas
est eas tollere voluntariè.* tr. 16.n.54

*Exponitur praxis patienter tolerandi affli-
ctiones à Deo immissas.* tr. 16.n.55

Peccatum.

*Peccatum strictè dictum, & vitium longè
differunt. Negligitur aut dissimularunt
à quibusdam auctoribus hæc differentia,
sed male.* tr. 4.n.26

*Peccandi periculo non se exponit, qui in a-
gendo sequitur opinionem probabilem.*
tr. 4.n.48

*Peccatum ut commissum est, reddit menti
claritas que per fuliginem passionum
suerat adempta.* tr. 10.n.13

*Peccato commissio statim citatur peccator
ad tribunal suæ Conscientiae, conunci-
tur criminis, & damnatur à seipso.*
tr. 10.n.13. & seq.

*Quos motus excitat commissorum peccato-
rum memoria quæ à Deo est.* tr. 10.
n.40

*Diuturna à mortali peccato abstinentia, sig-
num est statu gratiæ.* tr. 17.n.48.

Peccatum

R E R V M.

Peccatum veniale.

Nimia cura vitandi peccata venialia, nocet. Adhibenda est moralis, qualem prudentes rebus suis solent impendere. tr. 8.n.41.42

Peccatum veniale non est necessaria materia Confessionis. tr. 15.n.21

Peccata venialia non sunt multum examinanda, si eorum examine animus perturberetur, aut desatigeretur caput. tr. 15.n.21

Peccati detestatio.

Præsens peccati horror signum est statu gracie. tr. 17.n.46

Peccati detestatio debet esse appretiatioñ omnia mala, non verè affectuosa. tr. 12.n.29.

Vt derelationem peccati super omnia mala excites, non est instituenda cum aliis malis comparatio. tr. 12.n.30

Imo comparationes illæ sapè reticende sunt. tr. 12.n.31

Neque eiusmodi comparisonibus usi sunt SS. Martyres. tr. 12.n.32

Aliquando possunt institui, sed à robustis & exercitatis in virtute. tr. 12.n.38

Deteriorationem peccati Amor Dei virtute continet. tr. 12.n.35.36

Cætera vide v. Dolor de peccatis. Contritio.

Peccator.

Peccator miserum statum suum intelligat, ne intumescat. tr. 12.n.1

Peccator sua sceleræ nec negare potest, nec defendere, nec Iudicem subterfugere. tr. 12.n.2.3

Itaque peccator adeat thronum Gratia, &

misericordiam supplex petat. tr. 12.

n.s.

Peccator adeat hunc thronum magnâ cum fiducia. Et quare. tr. 12.n.6. & seq.

item tr. 15.n.9. & seq.

Felicitas peccatoris est, contra Deum quod peccarit, & non contra Angelum aut hominem. tr. 12.n.11

Peccator non erubescat Confessionem, per quam fit justus & amicus Dei. tr. 15.

n.42.43.

Pessimus quisque sua sceleræ celat. tr. 18.

n.13.

Peccator omnia habet suspecta; etiam tutam timet, tr. 18.n.13. & seq.

Scelerati occulti, male fidunt latebris. tr. 18.n.16.

Scelerati fama penderet filio. tr. 18.n.21

Phlegma.

Humori phlegmatico facilimè innascuntur scrupuli, coque nutritur. tr. 7.n.16 & seq.

Humor phlegmaticus facit timidum. tr. 7.n.17

Humor phlegmaticus veras rerum species alterat, & euerit. tr. 7.n.18

Ostenditur quomodo physicè id fiat. tr. 7.n.19.

Pœnæ peccatis debitæ satisfactio.

Condonaçā culpæ non semper condonantur pœna peccatis debitæ. tr. 16.n.1

Potest peccator omnem satisfactionem velle differre usque ad alteram vitam in Purgatorio. tr. 16.n.35

Pœna à Deo aut naturâ inflictæ reducuntur ad tria genera. tr. 16.n.51.52.

Per misericordias humanas datur Deo satisfactio pro peccatis, si patienter tolerentur. tr. 16.n.53.

EAS

I N D E X

- Eas tolerare patienter, est tolerare voluntariæ. tr. 16.n.54
 Exponitur praxis quā fructuose exipiatur pœna à Deo immisæ. tr. 16.n.55
- Pœnitentia corporales ultroneæ.
- Pœnitentia corporales è grauiores sponte assumendæ, quo minores in Confessione imponuntur. tr. 16.n.28
 Omni hominum generi castigationes corporis conueniunt. tr. 16.n.28. & seq.
 Contra omnem rationem est carnem satisfactioni eximere, eamque totam animæ committere. tr. 16.n.29. & seq. iten n.35. & seq.
 Malè prætexitur carnis imbecillitas, que ad peccandum sat robusta est. tr. 16.n.34.n.38
 Non tam certa est satisfactio per actus merè internos data, quam per externos panitentiae. tr. 16.n.36
 Per castigationes corporis ultroneæ assumptas, auertuntur flagella à Deo in hac via infligenda. tr. 16.n.37
 Corporis castigatio, securissima est inter omnes ad placandum Deum via. tr. 16.n.38
 Pœnitentijs domandum corpus, etiamsi nihil restaret satisfaciendum Deo. tr. 16.n.39.40.
 Seueritas illa, clementia est. tr. 16.n.42
 Quinque fructus pœnitentiarum ultrro susceptarum. tr. 16.n.42. & seq.
 Enumerantur quedam pœnitentia grauiores. tr. 16.n.47
 Earum prudens sit usus. tr. 16.n.49
 Pœnitentia minores exponuntur, & quis earum fructus. tr. 16.n.50
- Pœnitentia Sacramentales.
- Pœnitentia Sacramentales sunt pars integræ.
- gralis Sacramenti. tr. 16.n.2
 Pœnitentia Sacramentales cæteris paribus magis satisfaciunt quam ultroneæ suscepptæ. tr. 16.n.3
 Obligant sub peccato. Quando obligent sub mortali. tr. 16.n.4.5
 Hæretici negant satisfactionem ullam esse utilem. Refutantur. tr. 16.n.6
 Non nisi pœnitentias graues in Confessione imponendas esse contendunt aliqui. tr. 16.n.7
 Sacrementum Pœnitentia validum est, etiamsi nulla omnino imponatur satisfactio. tr. 16.n.8
 Qualis pœnitentia in Confessione sit injungenda. tr. 16.n.9. & seq.
 Decretum Tridentini de injungendis pœnitentijs expenditur. tr. 16.n.12. & seq.
 Qualitas criminum in pœnitentijs injungendis est spectanda, non verò semper criminum quantitas. tr. 16.n.13
 Non semper graues, nec semper leues, sed semper salubres pœnitentia injungenda. tr. 16.n.16.17
 Pœnitentia Sacramentales semper in Ecclesiâ prudenter Confessarij suè permittæ. tr. 16.n.20
 Pœnitentia alie publicè sunt in Ecclesiâ, alie Sacramentales. Ab illis ad has non est argumentandum. tr. 16.n.19
 Patres numquam egere de grauibus pœnitentijs in Confessione imponendis, nec ad hoc Confessarios adhortati sunt, sed de castigationibus ultrro suscipiendis; & ad has adhortati sunt populum. tr. 16.n.21
 Veteris Ecclesiæ mos in pœnitentijs Sacramentalibus injungendis, luculenter à D. Chrysostomo declaratur. tr. 16.n.24. & seq.
 Imponendo leuiores pœnitentias, sèpè constituitur ipsi Sacramento. tr. 16.n.23

Possessio

R E R V M.

Possessio bonae fidei,

Falsi reuelatio aut facta est ab homine, aut
facta à Diabolo. tr.14.n.31

In dubio materiam justitiae concernentibus,
ex possessione recte formatur Conscientia.
tr.6.n.23. & seq.

Satisfactio v. Poenæ.

In dubio jure humana potestas aut Republica
non dat ius bonae fidei possessori, sed antiquum
ius tantummodo declarat. tr.6.
n.25. & 27

Scientia.

Aliud longè est scientia & Conscientia. tr.
2.n.15. & seq.

Possessor bonae fidei in dubio non debet rem
dividere, quantumcumque sit juris dubium.
tr.6.n.28.29

Multi habent magnamscientiam, & peccati
mam Conscientiam. Unde hoc fiat. tr.2.
n.18.

Possessio in omnium virtutum materia
sufficit ad formandam Conscientiam in
dubio. tr.6.n.33.34

Multis optimi sunt speculatiui, practici au-
tem peccati. tr.2.n.20

Explicatur quid sit possessio que in reliquis
virtutibus est attendenda. tr.6.n.36
Unde dignoscendum pro quo sit possesso
in materia virtutum, que non sit in-
justitia. tr.6.n.36

Scrupuli.

Hinc solvuntur varij casus in dubio. tr.6.
n.37. & seq.

Propositum.

A scrupulis maxima oritur Conscientie
quieta perturbatio. tr.7.n.1

Propositum de cetero non peccandi, non de-
bet esse explicitum: sufficit quod sit impli-
citum Contritioni. tr.12.n.23

Scrupulosa Conscientia male vocatur tene-
ra: multum h.e. dux inter se dissident.
tr.7.n.6. tr.8.n.2

Potest propositum non peccandi fuisse verum
& legitimum, licet statim postea iterum
peccetur. tr.12.n.25

Conscientia scrupulosa commouetur quidem,
sed nihil indicat. tr.7.n.6

Prudentia.

Quid propriè sit scrupulus. tr.3.n.4.
tr.7.n.7.8

Prudentia optimè discitur ex seipso; id est ex
attentu actionum suarum consideratione.
tr.11.n.23

Scrupuli oriuntur sepe ex humore melan-
colico. tr.7.n.11

Reuelatio.

Scrupulis sepe superbia immisetur. tr.7.
n.12

Non est credendum enilibet dicenti sibi reue-
lationem obtigisse. tr.14.n.30
Ob aniles fabulas que sepe promulgantur,
heretici contemnunt veras reuelationes.
ibid.

Melancolici sunt admodum tenaces scrupu-
lorum. tr.7.n.13

Melancolici fere circa rem unam aut alte-
ram sunt scrupulosi; & scrupulis ve-
xantur admodum tristibus. tr.7.n.
14. 15

Humor phlegmaticus mirè aptus cui innaf-
cantur scrupuli. tr.7.n.16. & seq.

Ego & famine maxime patent scrupu-
lis, & quare. tr.7.n.23

Phlegmatici circa varias materias habent
scrupulos desultorios. tr.7.n.24

Scrupuli sepe oriuntur ex peculiari cerebri
intemperie. tr.7.n.25

d d

Multi

I N D E X

- Multi ex hoc genere, uno tantum scrupulorum genere insanunt; & unde hoc fiat. tr.7.n.26
 Qui uno scrupulo laborat, plerumque laborabit pluribus. tr.7.n.26
 Ignorantia non est scrupulus, sed aliquando in scrupulum degenerat. tr.7.n.27
 In scrupulis plerumque nulla est sanctitas, aut virtus adminiculum. tr.8.n.2.
     3.4.
 Scrupulorum caussæ externæ, indicia.
Scrupulosi scrupulos suos aliis nonnumquam affrancant. tr.7.n.29.30. tr.
     8.n.20. & seq.
 Diabolus sepe est scrupulorum caussa. tr.
     7.n.31. & seq.
 Quâ arte Diabolus scrupulos exciteat & au-
     geat. tr.7.n.32.34
 Finis quem sibi diabolus præfixum habet
     in concitandis scrupulis, est delesse animi vires. tr.7.n.33. & seq.
 Scrupulorum caussa nonnumquam est
 Deus, & multiplices fructus qui è scrupulis possunt eliciri. Ponuntur fructus sex. tr.7.n.36. & seq.
 Scrupuli immisæ à Deo non diu durant, &
     cum magnâ animi tranquillitate disce-
     dunt. tr.7.n.43
 Scrupuli immittuntur à Deo ut animam à
     vitiis purget. Et purgatâ desinunt illi
     scrupuli. tr.7.n.44
 Indicia duo ad discernendum an scrupuli
     pronenant ex naturali corporis intem-
     perie. tr.7.n.46.47
 Indicia quatuor ad discernendum an scrupuli sint à Diabolo. tr.7.n.48. & seq.
 Decem signa ex quibus dignostri queat an
     quis sit scrupulosus. tr.7.n.52

 Scrupulosus.

 Vix ullus scrupulosus putat se talēm esse,
     aut fert se talēm haberi. tract.7. in
     procœmio.
 Misera scrupulorum conditio exprimitur
     in Davide. tr.7.n.4.5
 Commiseratione digni sunt scrupulosi. tr.
     7.n.9
 A Deo permittuntur optimi eius amici scrupulis diuexari. tr.7.n.9. & n.36. & seq.
 Scrupulosus sibi fingit timore vbi non sunt. tr.7.n.21.22
 Aliqui scrupulosi sunt in rebus exiguis,
     & in aliis sunt valde dissoluti. tr.7.
     n.51
 Alter viri perfecti errores paruos conside-
     rant, alter verò scrupulosi. tr.8.n.3
 Scrupulosi augent mutuos scrupulos mutuos
      colloquios. tr.8.n.22
 Scrupulosi augent sua peccata, ut specula
     concaua augent obiectas species. tr.11.
     n.37. & leq.
 Item sunt velut Echo quæ multiplicat u-
     nam eandemque vocem. tr.11.n.42
 Qui totâ vitâ suèrè scrupulosi, plerumque
     in articulo mortis liberantur ab ango-
     ribus scrupulorum, & spe bonâ pleni-
     discedunt. tr.19.n.22
 Cum scrupulis quo pacto agendum.
 Scrupulosus non potest iudicare esse mortale,
     nisi de quo ita certus est ut iurare id
     audeat esse commissum. tr.11.n.50
 Semper est licitum agere contra scrupulos.
     tr.8.n.7.8.
 Quomodo scrupulosus sibi Conscientiam for-
     mare debeat, ut agat contra scrupulos. tr.
     8.n.9
 Vi quis agere posset contra scrupulos, sufficit
     quod probabile sit esse scrupulum; imo
     quod dubium sit an sit scrupulus. tr.
     8.n.10
 Consultius est semper agere contra scripu-
     los. tr.8.n.11.12, item n.28
     Scrupulosi

R E R V M.

Scrupuli crescunt dum iis obeditur. tr.8.
n.12.
Scrupulosus sepe tenetur ex lege naturae a-
gere contra scrupulos. tr.8.n.13
Scrupulosus in materiā quā laborat, potest
statuere se non iudicasse, sed meram ha-
buisse apprehensionem mali. tr.8.n.16

Scrupulorum remedia.

Prima *scrapulosi* medicina est, agnoscere
se esse *scrapuloso*. Hanc persuasionem
eis satagit Dæmon eripere. tr.8.n.4.
§. & 15

Scrapulosis sepe adhibenda sunt medicinae
physice ad purgandum sanguinem. tr.
8.n.19

Scrapulosis cum *scrapuloso* non agat fa-
miliariter. tr.8.n.20. & seq.
Scrapulosis otium & solitudinem vites.
tr.8.n.23

Scrapulosis non multum secum agat in
scrapulorum materiā, nec disputet, aut
deliberet de agendis, nec præterita mul-
tum examineat. tr.8.n.24. & seq.

Contempnit agat cum *scrapulis*. Exponitur
quid sit cum *scrapulis* contempnit agere;
& explicatur comparatione castelli la-
trantis. tr.8.n.29. & seq.

Scrapulosis ex mente *Confessarii* consci-
entiam sibi formet, etiam si *Confessario*
sit doctior. Et sepe ad id tenetur. tr.
8.n.31

Scrapulosis à *Confessario* dictorum rati-
onem ne exposcat. Neque eam dei *Con-
fessarius*, etiam si rogetur. tr.8.n.34

Scrapulosis non adeat plures consulturns
de eadem re; idque ob quathor grana
incommoda. tr.8.n.35

Scrapulosis ne cum *Confessario* quidem
multum agat de *scrapulis*. Neque hic
colloquia illa admittat, sed artificiosè
declinet aut abrumpat. tr.8.n.36

Scrapulosis suo marte discat *scrapulos* su-
perare; nec ad singulos *Confessarium*
adeat. tr.8.n.37.38

Scrapulosis afferentibus ultimam hanc fore
Confessionem quam de præteritis exi-
gunt instituire, nullo modo est creden-
dum, ne iuratis quidem. Non permit-
tantur repeter Confessiones. tr.8.n.38

Scrapulosis non sit nimium sollicitus de sa-
lute. tr.8.n.40

Scrapulosis non adhibeat nimiam in pic-
catis venialibus vitandis curam, sed
moralem impendat, qualem prudentes
rebus suis solent adhibere. tr.8.n.41.

42
Scrapulosis contra *scrapulos*, tamquam
contra Diaboli tentationem peculiariter
Deum oret. tr.8.n.43

Securitas Conscientiæ.

Conscientia bona sui secura est, & nihil
timet. tr.1.n.21

Securitas Conscientiæ quid sit. tr.2.n.32

Conscientia aduersus calumniarum tela seu
tum est impenetrabile. Et quale hoc sit
sentum. tr.18.n.4

Conscientia iudicio suo freta, contemnit
aduersa omnia; nec concutitur impetita.
tr.18.n.5

Conscientia bona inter homines agit confi-
denter. tr.18.n.24

Parit actiones suas videri. tr.18.n.25

Contemnit se se condamnantum iudicia;
imo ridet ut insanorum. tr.18.n.27.

28
Famam quidem non negligit Conscientia;
sed magis estimat seipsum. tr.18.n.31

Securitas bonæ Conscientiæ in horâ mortis.

Fusæ. tr.19.n.15. & seq.

Quenam sit Conscientia cui securè possit
acquiescere. tr.20.n.32

dd 2 Sin-

INDEX

- Sinnichius.
- Sinnichius ad inuidiam concitandam sententia, quæ docet lictum esse sequi opinionem probabilem, assert opinionem probabilem à recte sentientibus vocari eam opinionem, quæ innuitur rationi aliquis ponderis quantumvis exilis. Quod falsum est ab iis dici, & mera est canillatio. tr.4.n.13
- Sinnichij conuitia. tr.4.n.14
- Sinnichius confundit vitium & peccatum. Hinc male intelligit locum D. Angustini. tr.4.n.26
- Male intelligit aut malâ fide adserit locum D. Auguslini, in quo non de probabili opinione S. Doctor, sed de Manichæorum opinione, id est modo opinandi agit. Is autem à modo opinandi probabiliter, toto cœlo differt. u.4.n.27
- Somnia.
- Somnia circa medianam noctem plerunque horribilia sunt & magis confusa, quam matutina. Vnde hoc stat. tr.7.n.19.
- Sorbona.
- Censura Sorbonæ late contra sententiam Sequinotij, negantem Attritionis cum Sacramento effuaciam. tr.14.n.44
- Speculum
- Conscientia est instar speculi plani representantis peccata sicut sunt. tr.11.n.28
- Specula conuexa diminuunt obiecta. Ita & animus tumidus diminuit sua sceleris. tr.11.n.30.
- Specula concava inuertunt & augent spe-
- cies; ita & quorundam abstruse Conscientiae. tr.11.n.37-38
- Defectus Solis indagandi sunt per specula plana. tr.11.n.40.41
- Spiritus Dei.
- Spiritus Domini, est spiritus lenitatis & misericordie. tr.16.n.17
- Stimuli Conscientiae, & aculei.
- Conscientia exstimulans ad paenitentiam quid sit. tr.2.n.31
- Conscientia uti laudandi, ita & autoritatem habet reprobendendi voluntatem. tr.10.in procēdio.
- Ex stimulis Conscientiae recte colligitur Deum esse. tr.10.n.17. & seq.
- Cruiciatus Conscientia sunt exquisitiſimi. tr.10.n.2
- Ab aliquibus dicitur pœna inferni in his confitere. tr.10.n.3
- Omnia tormenta huius mundi superat tormentum Conscientiae. tr.10.n.3. & seq.
- Lutherus tormenta sue Conscientiae ferre non potuit. tr.10.n.4
- EIAM etimici Conscientiae sue aculeis admodum fuere torti. tr.10.n.5.6. tr.18.n.12
- Stimuli aut aculei Conscientiae, nihil aliud sunt quam facti sceleris amarae exprobationes. tr.10.n.15.17
- Multis & modis, & vicibus fit ea exprobatio. tr.10.n.16
- Voluntas inter has exprobationes à nemine habet patrocinium tr.10.n.18
- Vix incubus cor, ita Conscientia animam peccati ream suffocat. tr.10.n.19
- In quibus actibus consistat dolor quem ex Conscientiae stimulis percipit anima. tr.10.n.20.

Maximus

R E R V M

Maximus dolor est à seipso torturam pati.

tr. 10.n.20. & seq.

Probatur id in Adamo. tr. 10.n.21

Dolorem hunc ipsā morte duriorem esse probatur in Caino. tr. 10.n.22.23

Non semper urgere Conscientiam permitit Deus, ne peccator doloris vi extinguitur; & ut possit resipiscere. tr. 10.n.24

Conscientia ut excruciet nulla arma habet nisi seipsam. tr. 10.n.25

Sæpe non tam acriter cruciat Conscientia eos qui non sunt pertinaces in seelere. tr. 10.n.28

Aliquando tamen manent aliqui aculei, etiam post peractam pénitentiam & obtentam gratiam. tr. 10.n.29

Sæpè ob quedam minora peccata sentiuntur grauiores aculei, quam ob majora. tr. 10.n.30

Cur Conscientia magis acriter angat per verecundiam in peccatis carnalibus, quam in spiritualibus. tr. 10.n.31.32

Si peracto peccato aculei Conscientiae nimis sunt, à Diabolo sunt. tr. 10.n.36

Quis sit nimius Conscientiae aculeus, exponitur. tr. 10.n.37. & seq.

Nimis angor ob peccata venialia suspectus est, & plerumque est à Dæmone. tr. 10.n.38

Memoria præteriorum peccatorum que turbar meum, à Dæmone est. Quæ autem à Deo est, semper cum fiduciâ est. tr. 10.n.39. & seq.

Qui peruersè viuens stimulos Conscientiae non sentit, timendum est ne is desertus sit à Deo. tr. 10.n.42.43

Si peccato commisso pungeris, & ad pénitundinem cum fiduciâ obtainenda gratia recuperaris, scias hanc esse vocem Conscientiae: cui, sis apis, illico parendum est. tr. 10.n.44.45

Conscientie incumbit peccantem voluntatem ad Deum reducere. tr. 11.n.1

Conscientia tormentum sumum, est timor futurae infamie, si scelus propalesur. tr. 18.n.14. & seq.

Supplicium hoc nemo evadit. Ostenditur id in Davide. tr. 18.n.18

Describuntur stimuli quos Conscientia peccatori impenitenti admouet in horâ mortis. tr. 19.n.12. & seq.

Suarez.

Suarez numquam docuit sententiam de Attritionis cum Sacramento efficaciâ, non esse certam, nec valde antiquam, nec multum communem. Malè à Farnacquo citatur Suarez, qui omnia contraria disserit. tr. 14.n.27

Synderesis.

Synderesis quid sit, & quomodo differat à Conscientiâ. tr. 2.n.15. & seq.

Testimonium Conscientiae.

*T*estimonium Conscientiae in pénitente quid sit. tr. 17.n.3

Testimonium Conscientiae securitatem obtinet gratia prestante, probatur ex D. Paulo, & Patribus. tr. 17.n.4. & seq.

Acquiescendum est testimonio Conscientiae pénitentia peracta. tr. 17.n.7

Theologi.

Valde temerarium est dicere Theologos omnes errare aut errasse. tr. 3.n.47

Theologorum communis consensus quanto autoritatis suerit apud Patres congregatos in Concilio Viennensi. tr. 4.n.29

Pauci sunt Theologi veteres qui Attritionis efficacia suè contrarij; & ferè y quæ ante Elorenthinum scripsere, ex fundamento falso & per Concilium proscripto.

pol. ep. 1. d. 3 Post

INDEX

- Post Concilium vero Tridentinum ferē tantum duo. tr. 14.n.32
- Theologi aliusopus opinio sola & anterioris, non facit incertum, quod antea habebatur certum. tr. 14.n.33
- Theologia nouitia.
- Theologie cuiusdam nouitiae, que tamen ja-
ctat se veteris Religionis instauratricem
esse, fundamenta quedam egregia pro-
ponuntur. tr. 3.n.51
- Timor, Timidus.
- Timidus fingit sibi timores ubi non sunt.
tr. 7.n.21.
- Exponitur modus fingendi sibi timores ex
Aristotele. tr. 7.n.22
- Timidus exemplo suo timidum facit. tr. 7.
n.30.
- Timori dum ceditur, crescit & innalebit ti-
moris passio. tr. 8.n.11
- Timor facit ut facile recordemur rei quam
timuimus. tr. 11.n.62
- Ex natura omnis timoris non est retinere
voluntatem conditionatam faciendi id
quod ex metu jam omittit; aut omit-
tendi quod jam facit. Quamvis id alieni
timoris sit proprium. tr. 13.n.50. & seq.
- Timor gehennæ, seu seruili.
- Timor seruili & filialis quomodo differant,
& que virtusque sit natura. tr. 13.
n.2.3.
- Timor gehennæ bonus est quia datur ei bene-
vita. tr. 13.n.21. & seq.
- Datur aliquis timor gehennæ malus; et que
is qui voluntatem absolutam aut condi-
tionatam peccandi retinet. tr. 13.n.48
- Nos tamen omnis timor talis est, & falsum
est id esse ex ipsa natura omnis ti-
moris. tr. 13.n.49. & seq.
- Per timorem gehennæ potest peccator conne-
ti, & obseruare totam legem. Variè id
probatur. tr. 13.n.56. & seq.
- Timor gehennæ solus non facit veram Attri-
tionem: sed jungendus est ei Amor justi-
tie, id est, desiderium justitiae. tr.
13.n.61.
- Ex timore seruili potest oriri obsequium li-
berale. Ostenditur quomodo id fieri. Item
quid sit facere aliquid seruilitate, quid vero
liberaliter, seu ingenuè. tr. 13.n.64.
tr. 14.n.4. & seq.
- Timor actualis, est præco aut apparitor assi-
dius, qui animæ Dicitam voluntatem
& legem proponit & denuntiat. tr. 14.
n.7. & n.10.
- Timor infamiae.
- Summum tormentum Conscientiae, est timor
future infamie si scelerata propalentur.
tr. 18.n.15
- Timor quem hinc sibi facit Conscientia, na-
ture & frumentum est, & supplicium.
Nemo istud evadit. tr. 18.n.18.19
- Timor infamie, patibulum est peccatoris.
tr. 18.n.20.
- Tridentinum.
- Tridentini de perfecti Contritione doctrina
exponitur fusæ. tr. 12.n.16. & seq.
- Tridentinum damnat Lutherum docentem
Attritionem esse malam. tr. 13.n.15.
& seq.
- Tridentinum sess. 14.c.4. loquitur, non de
Attritione que nascitur ex aliquâ Charita-
titate imperfectâ, sed de ea que ex mero
timore gehennæ oritur. tr. 13.n.32.33
- Exponitur doctrina Tridentini de Contritio-
ne & Attritione traditæ sess. 6. c.5. &
sess. 14.c.4. tr. 13.n.40.53
- Ex Tridentino probatur Attritionem solam
line

R E R V M.

*sine ullo superaddito, sufficientem esse
cum Sacramento suscipiendo gratia dispo-
sitionem.*

tr.14.n.18.21

Tridentini doctrina de Confessione. tr.15.
n.19.20.24

Tridentini doctrina de satisfactione. tr.16.
n.1.n.6

*Tridentini decretum de injungendis poni-
tentias expensum & explicatum.* tr.16.
n.12. & seq. item n.42.

*Ex Tridentino patet quod modo per miseras
naturales satisfiat pro peccatis, si recte to-
lerentur.* tr.16.n.53

*Dannantur à Tridentino heretici docentes
cerititudinem quam quisque de sua salute
habet, esse articulum Fidei.* tr.17.n.35

Tutum, tuius.

*Nequidem in mortis periculo, tenemur ex
lege Charitatis proprie, querere aut
facere id quod est tuius. Sufficit agere id
quod tutum est. Fusé id probatur.* tr.14
n.42. & seq.

Vana gloria.

*Laud quam sibi dat Conscientia, non est vana
gloria. Patet in D. Paulo.* tr.9.
n.25.26.

Sine laude Conscientiae nemo est probus. ibid.
*Quandonam insanum fit aut vanum lau-
dere.* tr.9.n.26

Verecundia.

*Cur verecundia major percipiatur ex pecca-
tis carnalibus, quam ex spiritualibus, et
iam ubi haec illis grauior a sunt.* tr.10.
n.31.32

*Verecundia est naturae corrupta & frenum na-
turale.* tr.10.n.31

Peccando amittitur verecundia. tr.20.n.20

*Magis erubescendum est peccare in oculis sue
Conscientia, quam in conspectu omnium
hominum simul collectorum.* tr.20.
n.26.27

Item quam in conspectu Sanctorum. tr.20.
n.28.

Virgo dum sola est seipsum reuereatur. tr.20
n.25.

Vermis Conscientiae.

Vermis Conscientiae quid sit. tr.2.n.29

*Vermis Conscientiae videtur aptior ad tor-
quendam exquisitè animam, quam ignis
inferni.* tr.10.n.3

Virgines.

*Virgines ex mero errore positivo, pro Casti-
tate tuendâ putantes se sibi posse manus
inferre, sine ullo alio instinctu Spiritus
sancti, innocue imò & laudabiliter je-
occederunt, aut multilarunt.* tr.3.
n.30.

Virgines cum sole sunt, seipsum reuereantur.
tr.20.n.25

Vita.

Vita sine gaudio, morte est tertiore. tr.1.
n.3.

Vita plena est miserijs, & tamen amatur.
tr.19.n.7

*E vita timemus discedere, quia terrenas vo-
luptates experti, de cælestibus imaginariis
species non habemus.* tr.19.n.8

Voluntas, Voluntarium.

*Voluntarium ex mente D. Thomae non est,
quod ex ignorantia iniunctibili nescitur.*
tr.3.n.23

*Voluntas, Conscientiae actionem aliquam
vetanti,*

INDEX RERUM.

vetanti, aut imperanti bona fide. et iam si erret, teneratur obediens sub peccato. tr. 3.n.7. & seq.
 Voluntas conscientiae actionem aliquam bonam fide permittenti, etiam si erret, impunem obedit, & sine peccato eam sequitur. tr. 3.n.19. & seq. tr. 9.n.4.

Voluptas.

Voluptatem afferunt creature, non gaudium. tr. 1.n.4
 Voluptas corporea, natura sua in tristitia difficit. Et quidem eò citius quo major. Igitur moderanda est. tr. 1.n.5
 Voluptas sincera oriunt ex gaudio, non vero gaudium ex voluptate. Homines paucim sentiunt contra. tr. 1.n.7

Wendrockius.

Wendrockius nugas agit dum afferit millequāngentis annis stetisse Ecclesiam, antequam exorirentur Casuistæ. tr. 3.n.45
 Cur Wendrockius non prodit nomen suum si filius lucis est? ibid.
 Wendrockius audacior est quia latet. Promuntur eius conuictia in sententiam de opinione probabili sequenda, impacta. tr. 4.n.14

Eius conuictia paucim ipso omnes Theologos. tr. 4.n.15.16.

Vwendrockius liber, cum notis Pauli Irenæi, & litteris Provincialibus Montaltijs, exustus Parisijs à Senatu Regio postquam iudicio Episcoporum & Theologorum fuerat condemnatus. tr. 4.n.19

Vwendrockius plane pernere & abs re virtutis Scripturis. tract. 4.num.20. & seq.

Vwendrockius non distinguit inter errorem oppositum vero, & oppositum certo aut evidenti. tr. 4.n.24

Vwendrockius malâ prorsus fide, & per cavarillationem afferit, D.Thomæ sententiam esse, nemini absque crimine licitum esse sequi Magistrum probabili ratione opinantem. tr. 4.n.25

Vwendrockius & illi similes, in afferendis pro se auctoritatibus Patrum, semper supponunt, id quod probandum est maxime. tr. 4.n.23.

Vwendrockius male infert, hereticum posse adhucere sive heresi, quando judicat se tenere opinionem probabilem. Respondetur ejus argumento. tr. 5.n.15. & seq.

Alteri syllogismo Vwendrockius, quamvis illegitimo & præter formam syllogistica proposto, responderetur. tr. 5.n.25.

F I N I S.

ERRATA.

FOL. 106. LIN. 14. Rodii, l. Rutenensis. fol. 162. l. 12. à fine etiam addit. materiale. fol. 185. l. 6. à fine indignitate l. indignatione. fol. 219. l. 9. à malo l. à bono. fol. 297. l. 3. miseria l. misera. fol. 386. l. 3. invincitur l. euincitur. fol. 411. l. 16. Christique l. ciusque. fol. 595. l. 1. intereat l. intererat. fol. 618. l. 10. à fine. vt nisi l. vt non nisi.

